

Apstiprināts: 2010.gada 25.oktobrī

Aktualizācijas:

1.	2021.gada oktobris
2.	2022.gada oktobris
3.	2023. gada septembris
4.	
5.	

***SIA SKOGSSALLSKAPET
FSC sertifikāta grupas***

MEŽA APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNS

2021.-2026.gads

CĒSIS 2023

SATURS

Ievads	4
Meža apsaimniekošanas plāna aktualizācija un informācijas pieprasīšana no apsaimniekotāja.....	5
1. Meža apsaimniekošanas mērķi.....	6
1.1. SIA Skogssallskapet sertifikāta grupas ilgtermiņa mērķi.....	6
1.2. SIA Skogssallskapet sertifikāta grupas pasākumi ilgtermiņa mērķu sasniegšanai ..	7
2. SIA Skogssallskapet sertifikāta grupas īpašumu vispārējs raksturojums	8
2.1. Meža zemju raksturojums	9
3. Mežizstrādes un mežkopības metodes ilgtspējības nodrošināšanai.....	10
3.1. Mežaudžu kopējās krājas pieaugums	10
3.2. Ceļu, grāvju infrastruktūras uzturēšana.....	11
3.3. Mežsaimnieciskie un mežizstrādes darbi	11
3.3.1. Meža atjaunošana, ieaudzēšana un kopšana.....	12
3.3.2. Meža izmantošana.....	14
3.3.3. Meža apsardzība.....	17
4. Ilgtspējīgi meža produktu ieguves apjomi	17
4.1. Informācija par ikgadējo pieauguma apjomu attiecīgajās platībās.....	17
5. Meža augšanas monitoringa plāni.....	19
5.1. Eksotiskas sugas	19
5.2. Invazīvo sugu apkarošana.....	19
5.3. Meža aizsardzība	20
5.4. Aizsargājamo, reto sugu un ekosistēmu monitorings.....	21
6. Plāna ietekme uz vidi un sociālo jomu	22
6.1. Sociālā ietekme.....	22
6.2. Kultūrvēsturiskais mantojums.....	24
6.4. Aizsargājamās dabas teritorijas un Augstvērtīgie meži	24
6.5. Mikroliegumi un buferzonas	27
Nelegālu darbību monitorings.....	28
Medību tiesību nomas līgumi.....	29

PIELIKUMI	30
Saistošo Latvijas normatīvo aktu un starptautisko vienošanos saraksts	30
Konvencijas par dabas aizsardzību, daudzpusējie līgumi, dabas aizsardzības un ILO konvencijas, kurām pievienojusies vai ratificējusi Latvijas Republika, ...	34
Konvenciju un direktīvu konspekts.....	35
Apdraudēto sugu saraksts.....	39
Dabas aizsardzības prasības meža īpašuma apsaimniekošanā.....	40
Meža platību kartēšanas un zemes robežu ierīkošanas norādījumi.....	45
Prasības vides piesārņojuma samazināšanai un naftas produktu uzglabāšanai.....	46
Attiecības ar vietējo sabiedrību un strādnieku tiesības	49
ILO konvenciju saraksts, kuras ietekmē aktivitātes mežsaimniecībā (EN):	50

Ievads

SIA Skogssallskapet FSC® (FSC-C104601) sertifikāta grupas meža apsaimniekošanas plāns (MAP) tiek izstrādāts, lai plānotu darbību pēc ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas principiem un palielinātu meža vērtību. MAP noteikti stratēģiskie mērķi meža apsaimniekošanā un atspoguļots, kādiem pasākumiem tos plānots sasniegt.

SIA Skogssallskapet sertifikāta grupa ilgtspējīgā meža apsaimniekošanā saista ekonomiskās, sociālās un vides intereses.

SIA Skogssallskapet sertifikāta grupa apzinās meža nozīmi sabiedrībā, tādēļ veicina sabiedrības izpratni par ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu, kā arī plāno un kontrolē saimnieciskos procesus atbilstoši ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas sertifikāta prasībām.

SIA Skogssallskapet sertifikāta grupai pieder meža zemes 26 599ha (mežs 24 871ha) platībā. Uzņēmuma pamatdarbības joma ir meža ilgtspējīga apsaimniekošana. Līdztekus meža apsaimniekošanai uzņēmums attīsta arī citus darbības veidus – apsaimnieko lauksaimniecības zemes, sniedz medību tiesību nomas un rekreācijas pakalpojumus.

MAP kopsavilkums nodrošina LR normatīvo aktu, kā arī meža apsaimniekošanas standartu prasības. MAP izstrādes laikā tika izvērtēta FSC Pagaidu Nacionālo meža uzraudzības standartu Latvijai FSC-STD-LVA-01-2023 LV un meža apsaimniekošanas grupu standarta FSC-STD-30-005 V1-1 atbilstība valstī pastāvošajai likumdošanai un konfliktsituācijas netika konstatētas. Atkārtota izvērtēšana tiks veikta līdz ar katru MAP aktualizāciju.

Meža apsaimniekošanas darbību plāns izstrādāts laika periodam 2020 - 2024.gadam.

Meža apsaimniekošanas plāna daļa ir publiski pieejama www.skogssallskapet.com

Ar šo dokumentu *SIA Skogssallskapet* apņemas ievērot FSC principus un kritērijus ilgtermiņā, Latvijas Republikas likumdošanas prasības un šo apņemšanos uzņēmums pieprasa arī no visiem ārpalpojumu sniedzējiem.

Meža apsaimniekošanas plāna aktualizācija un informācijas pieprasīšana no apsaimniekotāja

Meža apsaimniekošanas plāns ir izveidots periodam 2021.-2026. gads. Meža apsaimniekošanas plāns tiek aktualizēts katru gadu līdz 20.oktobrim vai pēc nepieciešamības.

Meža apsaimniekošanas plāns ir pieejams SIA Skogssallskapet birojā Cēsīs, Valmieras ielā 20A.

Informācijas pieprasījums, norādot kādiem mērķiem tā tiks izmantota, jāsūta uz e-pastu iveta.desaine@skogssallskapet.com, vai pa pastu vai personīgi SIA Skogssallskapet Cēsīs, Valmieras ielā 20A.

Priekšlikumus par Meža apsaimniekošanas plānu vietējie iedzīvotāji un ieinteresētās un personas var iesniegt Skogssallskapet SIA Cēsīs, Valmieras ielā 20A vai pa e-pastu iveta.desaine@skogssallskapet.com.

1. Meža apsaimniekošanas mērķi

Savu darbību organizējot, uzņēmums ir noteicis ilgtermiņa mērķus, kuru sasniegšana ir saistīta ar dažādu pasākumu realizēšanu.

1.1. SIA Skogssallskapet sertifikāta grupas ilgtermiņa mērķi

SIA Skogssallskapet sertifikāta grupa ilgspējīgā meža apsaimniekošanā saista ekonomiskās, sociālās un vides intereses.

Ekonomiskie mērķi:

- Nodrošināt stabilu peļņu un pozitīvu naudas plūsmu no saimnieciskās darbības;
- Palielināt apsaimniekojamo kokaudžu vērtību;
- Palielināt klientu apmierinātību;
- Kļūt par stabilu un prognozējamu partneri saviem klientiem, piegādātājiem un pakalpojumu sniedzējiem;

Sociālie mērķi:

- Būt atbildīgam un uzticamam sabiedrības loceklim;
- Attīstīt darbiniekiem motivējošu darba vidi;
- Būt atbildīgam, stabilam un uzticam sadarbības partnerim.

Vides mērķi:

- Nodrošināt dabas daudzveidības saglabāšanu;
- Veidot sabiedrības saudzīgu attieksmi pret meža vidi;
- Samazināt saimnieciskās darbības ietekmi uz vidi.

1.2 SIA Skogssallskapet sertifikāta grupas pasākumi ilgtermiņa mērķu sasniegšanai

Stratēģiskā līmeņa pasākumi

Ekonomiskie:

- ✓ Nodrošināt kvalitatīvas koksnes pieaugumu;
- ✓ Nodrošināt vienmērīgu ciršanas apjomu;
- ✓ Ar kopšanas cirtēm un selekcionētā meža stādmateriāla izmantošanu, nodrošināt maksimāla pieauguma sasniegšanu;
- ✓ Nodrošināt klientiem atbilstoša meža apsaimniekošanas sertifikāta esamību;
- ✓ Palielināt mežaudžu platību, apmežojot lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un medību saimniecībā neizmantotās zemes;
- ✓ Samazināt neproduktīvo mežaudžu platības;

Vides:

- ✓ Pilnveidot darbinieku un sadarbības partneru kompetenci par dabas daudzveidības saglabāšanu meža apsaimniekošanā;
- ✓ Saimniecisko darbību plānot un veikt atbilstoši meža apsaimniekošanas plānā noteiktajam teritorijas apsaimniekošanas mērķim (dabas aizsardzība, rekreācija, augstvērtīgas koksnes audzēšana);
- ✓ Meža apsaimniekošanas plānošana un meža apsaimniekošana jāveic ar mērķi uzturēt, saglabāt un palielināt meža aizsargājošās funkcijas pret augsnes eroziju un ūdens resursu kvalitātes saglabāšanu.
- ✓ Uzņēmuma darbībā realizēt pasākumus vides piesārņošanas ar sadzīves atkritumiem, naftas produktiem, ķīmikālijām samazināšanai, ūdeņu eitrofikācijas un augsnes erozijas ierobežošanai;
- ✓ Veikt mērķtiecīgu mazvērtīgo mežaudžu nomaiņu upju aizsargjoslās, tādējādi paaugstinot upju aizsargjoslu vides kvalitāti.
- ✓ Meža apsaimniekošanas plānošana un meža apsaimniekošana jāveic ar mērķi palielināt meža ekosistēmas veselību un vitalitāti.

Sociālie:

- ✓ Konsultējoties ar sabiedrību, noskaidrot rekreācijai un vides izziņai būtiskākos mežus un to vēlamu apsaimniekošanu;
- ✓ Mazināt mežizstrādes ietekmi uz meža ainavu vizuālajām īpašībām, sabiedrībai nozīmīgos rekreācijas mežos;
- ✓ Pilnveidot drošas darba vides kontroles sistēmu;
- ✓ Informēt sabiedrību par meža apsaimniekošanu;

Visiem meža apsaimniekošanas procesiem SIA Skogssallskapet sertifikāta grupai ir izstrādātas instrukcijas, procedūras un kvalitātes prasības, kas apkopotas Skogssallskapet SIA FSC grupas sertifikācijas rokasgrāmatā.

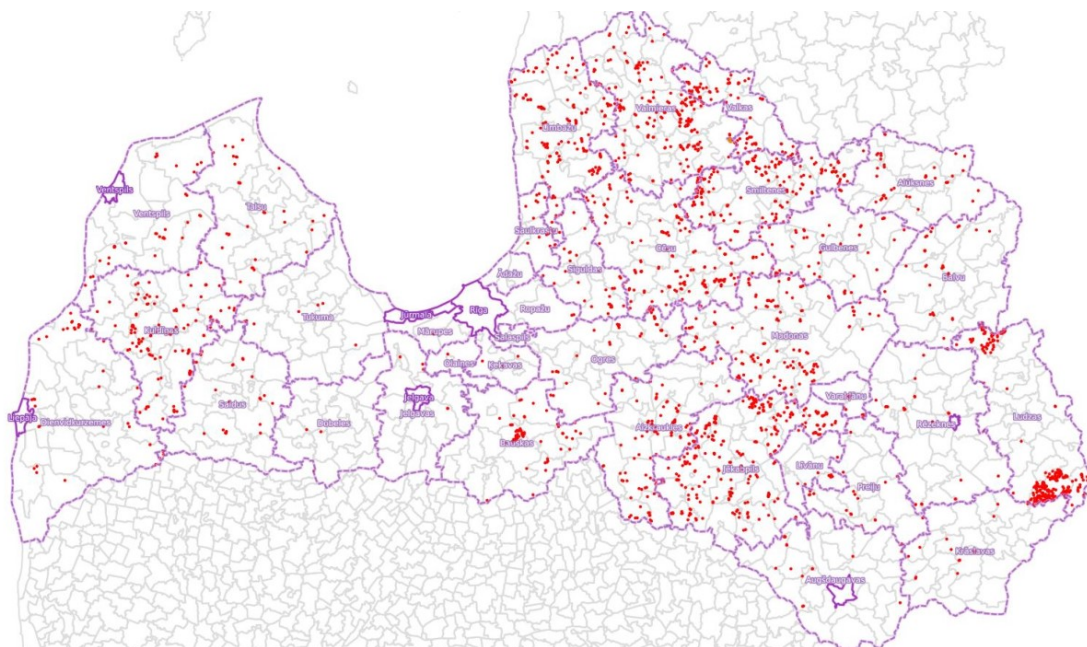
2. SIA Skogssallskapet sertifikāta grupas īpašumu vispārējs raksturojums

Visas īpašumā esošās meža zemju teritorijas tiek ietvertas FSC meža psaimniekošanas sertifikāta darbības jomā. Ja gadījumā kāda Grupas dalībnieka meža zemju teritorijas netiks iekļautas sertifikāta darbības jomā, tad tajās netiks veiktas darbības, kas tiši pārkāpj FSC principus un kritērijus.

SIA Skogssallskapet sertifikāta *grupa* saimnieko 1431 īpašumu (2144 zemes vienības) visā Latvijas teritorijā 26 599ha meža zemju platībās.

Grupā dalībnieki ir SIA Istra Mežs, SIA Jaunmežs, privātpersona Arnis M, privātpersona Jānis Š, privātpersona Inta Š, SIA Cosmo Invest, SIA LH Forestry, SIA Mālpils Mežs, SIA Silva Baltic, SIA Zemgale Timberland, SIA Arbolat, SIA Lettfor.

Īpašumi izvietojusies valsts visā teritorijā (skat. 1.att.). Īpašuma tiesības apliecina izsniegtās Zemesgrāmatu apliecības.

1.attēls. SIA Skogssallskapet sertifikāta grupas īpašumu novietojums Latvijas Republikā

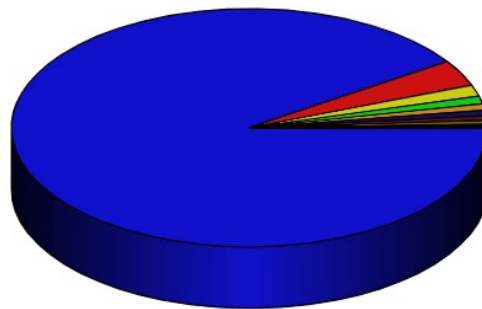
Sertifikāta grupas 1431 īpašums ir izvietojusies 34 novadu 315 pagastu teritorijās. SIA Skogssallskapet sertifikāta grupas īpašumi robežojas ar privāto īpašnieku, valsts un pašvaldības īpašumiem.

Grupā sertifikāta īpašumu sarakstu SIA Skogssallskapet izsniedz pēc pieprasījuma.

2.1.Meža zemju raksturojums

SIA Skogssallskapet sertifikāta grupa piederošā meža zemju kopplatība sastāda 26 599ha. Mežainums uzņēmuma īpašumu platībā ir 84 %.

2.attēls. *SIA Skogssallskapet sertifikāta grupas* meža zemju lietojuma veidu sadalījums, %

Vairāk par mežaudžu struktūru raksturojošas informācijas skatīt vai lejuplādēt mājaslapā www.skogssallskapet.com

Vai pieprasīt uz e-pastu: iveta.desaine@skogssallskapet.com

3. Mežizstrādes un mežkopības metodes ilgtspējības nodrošināšanai

3.1 Mežaudžu kopējās krājas pieaugums

Sia Skogssallskapet periodiskā krājas pieauguma aprēķinam pielieto **Audžu krājas tekošā faktiskā potenciālā pieauguma aprēķina funkciju**, pēc prof. I.Liepas, izmantojot piesardzīgu koku augšanas gaitas un ikgadējā pieauguma modeļu rezultātus. Tas tiek darīts, lai nodrošinātu, ka mežizstrādes apjoms ilgtermiņā nepārsniedz paredzamo pieaugumu.

Ikgadējais mežizstrādes apjoms nedrīkst pārsniegt ikgadējo periodisko krājas pieaugumu un veiktās mežizstrādes apjoms nedrīkst pārsniegt 10 gadu perioda vidējo pieļaujamo ikgadējo ciršanas apjomu.

1.tabula

Īpašumā esošo mežaudžu krājas pieaugums

Īpašnieks	Meža platība, ha	Kopkrāja, m ³	Krājas pieaugums, m ³
Arbolat SIA	4 925	869 747	31 160
Cosmo Invest SIA	1 105	121 743	7 830
Istra Mežs SIA	3 342	400 630	19 985
Jaunmežs SIA	6 625	803 472	44 429
Lettfor SIA	254	19 637	1 655
LH Forestry SIA	369	54 282	2 733
Mālpils Mežs	644	78 913	4 609
Arnis	53	4 511	320
Silva Baltic SIA	311	44 968	2 288
Īnta	9	1 109	36
Jānis	3	511	11
Zemgale Timberland. SIA	7 230	1 113 550	47 128
Kopā	24 871	3 513 073	162 185

Periodiskais krājas pieaugums - **ārpus** mežaudzēm, kas vismaz 10% apjomā tiek atvēlētas bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un uzturēšanai - Skogssallskapet SIA sertifikāta grupas dalībnieku mežaudzēs ir **152 333m³**. Mežizstrādes apjoms tiek plānots līdz 80% no ikgadējā periodiskā krājas pieauguma, jeb līdz 121 000 m³.

Sertifikāta grupas dalībnieku mežaudžu vidējā augošu koku krāja ir aprakstīta 2.tabulā

Vidējā mežaudzes krāja, m³/ha

Īpašnieks	Vidējā krāja m ³ /ha	Īpašnieks	Vidējā krāja m ³ /ha
Arbolat SIA	177	Mālpils Mežs	123
Cosmo Invest SIA	110	Muižnieks Arnis	85
Istra Mežs SIA	120	Silva Baltic SIA	144
Jaunmežs SIA	121	Švirksta Inta	123
Lettfor SIA	77	Švirksts Jānis	151
LH Forestry SIA	147	Zemgale Timberland. SIA	154

Mūsdienīgam mežam jābūt ražīgam, bioloģiski daudzveidīgam, veselīgam, ekoloģiski tīram un kvalitatīvam. Šādas apsaimniekošanas mērķi ir - iegūt kokmateriālus, lai nodrošinātu cilvēku labklājību, saglabāt dabas daudzveidību un esošās kultūrvēsturiskās vērtības, un nodrošināt sabiedrībai atpūtas un izziņas iespējas mežā.

3.2. Ceļu, grāvju infrastruktūras uzturēšana

Ceļu, grāvju infrastruktūras uzturēšana

Ceļi un cita infrastruktūra ikdienas meža apsaimniekošanas procesā ir ļoti svarīga. Tā kā īpašumi ir izvietojušies visa valstī, tad arī īpašumu infrastruktūras īpašnieki ir dažādi - valsts, pašvaldības, privātie īpašnieki, valsts uzņēmumi un servitūti.

Ceļu būve uzņēmumos netiek plānota un nav tikusi veikta.

Uzņēmums uztur un veic remontdarbus esošajiem infrastruktūru objektiem.

Veicot ceļu braucamās daļas remontdarbus, uzmanība tiek pievērsta arī ceļa drenāžas funkcijai - tiek mainītas un tīrītas caurtekas.

Meža objekta autoceļos un dabiskajās brauktuvēs, kas var tikt izmantotas ugunsdzēsības vajadzībām, katru gadu līdz 1.maijam novāc pielūžņojumu, kas var traucēt ugunsdzēsības transporta pārvietošanos, sakārto ceļus un piebrauktuves ugunsdzēsības ūdensņemšanas vietām un uztur tās tādā stāvoklī, lai nodrošinātu ugunsdzēsības transportlīdzekļu piekļūšanu.

3.3. Mežsaimnieciskie un mežizstrādes darbi

Prasības meža apsaimniekošanas darbu ietekmes uz apkārtējo vidi samazināšanai un dabas aizsardzības prasības meža apsaimniekošanā ir aprakstītas atsevišķā procedūrā un ir pielikums šim Meža apsaimniekošanas plānam.

Mežsaimniecisko darbību kā meža stādīšanai, kopšanai, galvenajai izmantošanai tiek izmantoti ārpakalpojumi. Lai nodrošinātu ārpakalpojumu sniedzēju informēšanu par sertifikācijas un citām prasībām, tiek rīkotas regulāras apmācības.

3.3.1. Meža atjaunošana, ieaudzēšana un kopšana

Meža atjaunošanas pamatuzdevums ir mežsaimniecības prasībām atbilstoša produktīva un kvalitatīva meža izaudzēšana, mežu atjaunojot mākslīgi (sējot vai stādot) vai veicinot dabisko atjaunošanos, ja tā norit ar dotajiem augšanas apstākļiem atbilstošām koku sugām.

Apsaimniekojamā teritorijā netiek izmantoti ģenētiski modificēti organismi.

Meža apsaimniekošanā mēslošanas līdzekļi netiek lietoti. Izņēmuma gadījumā augsnes bagātināšanai var tikt izmantoti koksnes pelni.

Plānošanu par meža atjaunošanas veidu, sugu, kopšanas intensitāti un nepieciešamību, pieņem Skogssallskapet SIA Latgales, Zemgales, Kurzemes un Vidzemes iecirkņa vadītāji un vietnieki.

SIA Skogssallskapet sertifikāta grupa atjaunojamo un ieaudzēto meža platību daudzums ir atkarīgs no iepriekšējo īpašnieku apsaimniekošanas intensitātes, iepriekšējos trīs gados veikto kailciršu, bojā gājušo mežaudžu platībām.

3.tabula

Meža atjaunošanas, ieaudzēšanas un jaunaudžu kopšanas statistika

Gads	Augsnes gatavošana	Stādīšana	Agrotehniskā kopšana	Jaunaudžu kopšana
2012	89	96	353	431
2013	117	126	305	309
2014	200	129	344	831
2015	213	166	363	920
2016	90	246	315	890
2017	234	294	360	1172
2018	355	302	298	1 175
2019	295	310	250	1 379
2020	283	317	284	1 047
2021	251	288	175	849
2022	490	330	228	946
2023 (8mēneši)	364	368	210	904

Meža atjaunošana tiek veikta ar selekcionētu meža stādāmo materiālu vai tur, kur atjaunošana norit ar augšanas apstākļiem piemērotu sugu atbilstošā skaitā un kvalitātē, platība tiek atstāta dabiskai meža atjaunošanai.

Augsnes gatavošana tiek veikta pirms kultūras ierīkošanas tikai tur un tik daudz, cik tas nepieciešams sekmīgai meža atjaunošanai. Augsne netiek gatavota izteikti mitrās

mikroieplakās un 10 m joslā gar virszemes ūdensobjektiem. Augsni gatavo, atklājot minerālo slāni ne vairāk kā 30 % no apstrādājamās platības.

Uzņēmumam piederošajos mežos dominē lapu koku mežaudzes. Platībās, kur veikta meža ieaudzēšana, ierīkotas, galvenokārt, skuju koku tīraudzes, kurās kopšanas darbu laikā, kur tas iespējams, tiek saglabāts augšanas apstākļiem atbilstošs 5% lapu koku piemistrojums. Skuju koku mežaudzes tiek veidotas nocirsto baltalkšņu, apšu mežaudžu platībās. Bērza platības tiek veidotas uz pamestajām/aizaugušajām lauksaimniecībā izmantojamām zemēm vai krūmājos. Dabiski izveidojušās bērzu mežaudzes – gan pēc kailcirtēm, gan dabiski icaugušas nemeža zemēs, tiek koptas savlaicīgi, veidojot augstvērtīgus sortimentus ražojošas audzes.

Turpmākajos gados, iespējams, samazināsies mīksto lapu koku (Ba, A) audžu īpatsvars, jo pēc kailcirtes veikšanas, atjaunošana, atbilstošajos augšanas apstākļu tipos, tiks veikta ar egli. Dabīgai atjaunošanai, kā līdz šim, plānotas tiks platības, kur šis atjaunošanas veids noritēs ar augšanas apstākļiem piemērotu sugu. Ja dabiskā atjaunošanās notiek nevienmērīgi un nav pietiekams koku skaits, tad rudenī veicama agrotehniskā kopšana un papildināšana ar ietvarstādiem. Jauno kociņu aizsardzībai pesticīdi tiek izmantoti tikai tad, kad citi augu aizsardzības paņēmieni nevar nodrošināt efektīvu aizsardzību, bet pēdējo 10 gadu laikā pesticīdi nav lietoti.

Atjaunoto mežaudžu kopšana

Agrotehniskā kopšana tiek plānota platībās, kur aizzēlums nomāc un kavē atjaunojamās sugas kociņus. Spēcīga aizzēluma gadījumā, viena kalendārā gada laikā, plānojama atkārtota platības agrotehniskā kopšana.

Agrotehniskās kopšanas izpilde plānojama, lai nodrošinātu atjaunoto platību ar normatīvajos aktos noteiktu atjaunojamās vai pieļaujamo koku sugu kociņu skaitu.

Jaunaudžu kopšanu veic ar mērķi, veicināt konkrētiem meža augšanas apstākļiem vislabāk piemērotu koku sugu attīstību. Jāpiemin arī tas, ka kopšana palielina nākotnes meža ražību un atstājamo koku vērtību, kas ir atkarīga no stādu vai sēkļu ģenētiskajām īpašībām. Pareiza stādu izvēle ievērojami ietekmē krājas pieaugumu, kā arī stubru kvalitāti. Pareizi izkopjot jaunaudzes atstājamiem kokiem ievērojami palielinās augšanas telpa un samazinās meža audzēšanas cikla ilgums. Jaunaudžu kopšanas cirtes plāno mežaudzēs, kuras ir līdz 20 gadiem vecas. Jaunaudžu kopšanu mežaudzēs pārtrauc ar brīdi, kad kopšanas rezultātā jau paredzama pārdodamu sortimentu ieguve.

Jaunaudžu kopšana audzē tiek veikta divas līdz trīs reizes, taču šie apjomi jāplāno pēc nepieciešamības.

Jaunaudžu kopšanas ciršu mērķis ir ar minimālu kopšanas cirtes atkārtojumu skaitu izveidot nākotnes audzes sastāvu un optimālu sākotnēju biezību, kas nodrošinātu kokiem pietiekamu augšanas telpu līdz pirmajai krājas kopšanas cirtei.

Veicot jaunaudžu kopšanas cirtes jāievēro “Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā”, kas nosaka, ka jaunaudžu kopšanas cirtes līdz 10 gadus vecās priežu un lapu koku audzēs un līdz 20 gadus vecās egļu audzēs nedrīkst izpildīt no 1.aprīļa līdz 30. jūnijam, izņemot jaunaudzes, kuru vidējais augstums skuju kokiem ir līdz 0.7 metri, bet lapu kokiem – līdz metram.

3.3.2.Meža izmantošana

Kokmateriālu iegūšanā pārsvarā tiek izmantota kailciršu metode un izlases cirte, bet ar katru gadu palielinās krājas kopšanas cirtes apjoms, jo ievērojama daļa no pirmajiem veiktajiem ieaudzēšanas apjomiem ir sasnieguši pirmās krājas kopšanas laiku.

Ievērojot Dabas aizsardzības prasības, meža apsaimniekotājs neveic kailcirtes (saglabā augošu koku biezību mežaudzes pirmajā stāvā ne mazāku nekā 0,4) aizsargjoslās (saskares (pārejas) zonā) ap purviem:

- 10 līdz 100 hektārus lielām purvu platībām — 20 metru joslā;
- par 100 hektāriem lielākām purvu platībām — 50 metru joslā meža augšanas apstākļu tipos uznsausām, nosusinātām, slapjām minerālaugsnēm un nosusinātām kūdras augsnēm un vismaz 100 metru joslā meža augšanas apstākļu tipos uz slapjām kūdras augsnēm.

Audzēs, kur dominē ozoli, liepas, kļavas, vīksnas, gobas un skābarži, tiek nodrošināta šo sugu koku mežaudžu atjaunošana vismaz tādā apjomā, kāds bijis konkrētās sugas īpatsvars pirms galvenās cirtes uzsākšanas. Atbilstoši valsts likumdošanai (MK noteikumi “Noteikumi par koku ciršanu mežā” Nr. 935) mežaudzēs, kur valdošā koku suga ir ozols, liepa, kļava, goba, vīksna vai skābardis, kailcirte netiekveikta.

Mežsaimnieciskai darbībai, ja tas nerada, reālus slimību un kaitēkļu savairošanās draudus apkārtējās audzēs un/vai draudus darba drošībai, apsaimniekojamā teritorijā nav pakļautas:

- vējgāzēs un vējlauzēs atsevišķas vietas, kur auguši lielu izmēru koki;
- degušās audzēs, kas vecākas par 30 gadiem, grupās vai izklaidus - izdzīvojušie koki, kā arī grupās bojā gājušie koki;

- mežābeles un kadiķi

Slapjo mežu apsaimniekošanā tiek ievērotas šādas prasības:

-Slapjos egļu mežos (dumbrājs, liekņa, slapjā gārša, slapjais vēris un niedrājs) veicināma paaugas saglabāšanās un vismaz daļēja atjaunošanās zem mātes audzes vainagu klāja;

-Slapjos lapu koku mežos (dumbrājs, liekņa, slapjā gārša, slapjais vēris, kā arī niedrājs, kur dominē melnalksnis), atstājamo dzīvo koku skaits – vismaz 30 uz 1 ha un veidojamas saglabājamo koku grupas;

-Slapjos lapu koku un egļu mežos (dumbrājs, liekņa, slapjā gārša, slapjais vēris, kā arī niedrājs, kur dominē egle vai melnalksnis), atbilstoši veicināma līdz tam augošu sugu koku atjaunošanās

Statistiskā informācija par iegūtajiem un realizētajiem kokmateriālu apjomiem apkopota 4.tabulā.

4.tabula

Realizētie augošu koku ciršanas tiesību apjomi

Gads	Ciršanas tiesības, m ³
2012	5 234
2013	16 050
2014	22 233
2015	72 388
2016	70 500
2017	81 525
2018	61 050
2019	75 051
2020	61 894
2021	73 214
2022	87 060
2023	111 290

Koksne tiek realizēta augošu koku ciršanas tiesību piešķiršanas pakalpojumā, gan pēc sagatavoto materiālu vairuma, gan pēc kopējā nolīgta apjoma.

Sanitārajām un citās cirtēm nav plānveidīgs raksturs, tāpēc tās izpildītas pēc nepieciešamības, atbilstoši to mērķim- uzlabot mežaudžu sanitāro stāvokli,

Galvenā izmantošana

Galvenajā cirtē dominējošais cirtes paņēmiens ir kailcirtē, kas ir ekonomiski izdevīgākais un ērtākais paņēmiens. Cenšoties atdarināt dabiskos procesus mežizstrādes darbos un ņemot vērā uzkrāto praksi meža atjaunošanā, kailcirtes vairumā gadījumu, ir arī ekoloģiski un mežsaimnieciski piemērotākais paņēmiens galvenās ražas novākšanai. Izlases cirtes tiek plānotas aizsargjoslās ap ūdenskrātuvēm un mitrziemēm.

Galvenā cirtē tiek plānota mežaudzēs, kad valdošā koku suga ir sasniegusi Meža likumā noteikto galvenās sugas vecumu vai galvenās cirtes caurmēru.

2023.gadā FSC sertifikāta grupas biedru mežaudzēs, kas sasniegušas galvenās cirtes vecumu, aug koksne 3365 ha platībā un 828 356 m³ apjomā.

Pielietojamās meža tehnikas un iekārtu apraksts

Meža apsaimniekošanas cikla nopietnāko ietekmi uz meža augsni atstāj meža izstrādes tehnika. Tas notiek, veicot mežaudzes krājas kopšanas cirtes un īpaši izstrādājot kailcirtes.

Pēdējos gados mežizstrādē ienākusi tehnika ar lielu masu, jaudu un gabarītiem. Mūsu uzdevums ir rast risinājumus, lai, izmantojot šo tehniku, tiktu atstāta pēc iespējas mazāka ietekme uz meža augsni, saglabāta mežaudzes produktivitāte, neradīti zaudējumi meža infrastruktūrai un citiem objektiem.

Šo ietekmi varam samazināt, racionāli plānojot cirsmu izstrādes darbu tehnoloģisko procesu; pareizi izvēloties cirsmu izstrādes laiku un sezonu; izvēloties meža apstākļiem atbilstošāko izstrādes tehniku pēc tās raksturlielumiem; racionāli izvietojot kokmateriālu pievešanas ceļus cirmā un izvēloties atbilstošāko kokmateriālu nokraušanas vietu to tālākam transportam.

Mežizstrādes tehnikas raksturojošajiem lielumiem jābūt atbilstoši meža augšanas apstākļu tipiem, kuros jāveic mežizstrāde. Pamatprasības mežizstrādes mašīnām ir laba pārejāmība. Mitrās kūdras augsnēs prasība ir neliels īpatnējais spiediens uz augsni.

Lietotajām mašīnām jābūt ar labām manevrēšanas spējām un augstam darba ražīgumam kokmateriālu sagatavošanas un pievešanas darbos.

Hārvesteru izvēle atkarīga no izstrādājamo ciršu veida un vidējā koku diametra. Tas jāzina izvēloties hārvestera klasi, atbilstoši darba galvai.

Meža darbos iesaistītajiem uzņēmumiem ir jābūt izveidotai darba aizsardzības sistēmai, kas ir atbilstoša Darba aizsardzības likumam un ir jāievēro saistošās droša darba prasības, kuras regulē MK noteikumi Nr. 310 „Darba aizsardzības prasības mežsaimniecībā”. Šo prasību pārbaudi veic grupas dalībnieks ikdienas mežizstrādes darbu laikā, kā arī Grupas vadītājs iekšējā audita laikā. Grupas vadītājs nodrošina ikgadēju apmācību Grupas

dalībniekiem un saistošajiem pakalpojumu sniedzējiem par aktualitātēm darba aizsardzības jomā.

3.3.3. Meža apsardzība

Meža apsardzības nolūkos tiek izveidotas mineralizētās joslas platības, kur vienlaidus platībās ir ieaudzētas mežaudzes.

Lielākoties visas sertifikātā iekļautās mežaudzes ir apdrošinātas pret uguns risku.

4. Ilgtspējīgi meža produktu ieguves apjomi

4.1. Informācija par ikgadējo pieauguma apjomu attiecīgajās platībās

Sia Skogssallskapet periodiskā krājas pieauguma aprēķinam pielieto Audžu krājas tekošā faktiskā potenciālā pieauguma aprēķina funkcija, pēc prof. I.Liepas, izmantojot piesardzīgu koku augšanas gaitas un ikgadējā pieauguma modeļu rezultātus. Tas tiek darīts, lai nodrošinātu, ka mežizstrādes apjoms ilgtermiņā nepārsniedz paredzamo pieaugumu. Pieauguma modelis ietver dabisko mirstību, sadalīšanos un citus faktorus, kas ietekmē faktisko pieaugumu.

Ikgadējais mežizstrādes apjoms nedrīkst pārsniegt ikgadējo periodisko krājas pieaugumu un veiktās mežizstrādes apjoms nedrīkst pārsniegt 10 gadu perioda vidējo pieļaujamo ikgadējo ciršanas apjomu.

5.tabula

Ikgadējais krājas pieaugums*

Valdošā mežaudzes suga	Krāja, m ³	Pieaugums, m ³ /gadā
Priede	574 993	15 111
Egle	459 581	27 984
Bērzs	1 466 399	60 558
Apse	298 482	26 484
Melnalksnis	104 746	3 652
Osis	4 534	87
Baltalksnis	237 441	17 660
Pārējās	4 743	257

* Aprēķinā izmantoti tikai tie nogabali, kas nav ietverti 10% platībās bez mežsaimnieciskās darbības.

Krājas sadalījums pa sugām vecumklasēs*

Valdošā mežaudzes suga	Jaunaudzes	Vidēja vecuma audzes	Briestaudzes	Pieaugušas audzes	Pāraugušas audzes
Priede	52 986	201 726	239 962	78 967	1352
Egle	138 763	213 164	77 873	28 978	803
Bērzs	137 598	665 153	298 713	304 094	60 841
Apse	115 001	104 793	29 927	20 583	28 178
Melnalksnis	9 378	42 184	19 581	24 655	8 948
Baltalksnis	15 626	103 879	18 733	24 182	75 021
Osis	185	3 090	774	485	
Pārējās	1 385	4 782	1 909	743	1 406

* Aprēķinā izmantoti tikai tie nogabali, kas nav ietverti 10% platībās bez mežsaimnieciskās darbības.

Analizējot Vidējo mežaudžu krāju uz hektāru, jāsecina, ka vecumstruktūra dažādu īpašnieku mežaudzēs ir atšķirīga. Īpašniekiem, kuriem vidējā krāja ir mazāka par 110 m³/ha, īpašumā dominē dažādu sugu jaunaudzes. SIA Istra Mežs, SIA Cosmo Invest, Muižnieks Arnis, SIA Arbolat, SIA Zemgale Timberland pēdējo desmit gadu laikā veikusi nozīmīgu platību ieaudzēšanu.

5. Meža augšanas monitoringa plāni

Skogssallskapet SIA FSC grupas biedru mežos uzkrājušās pieaugušu un pāraugušu baltalkšņu un apšu mežaudzes, kuras pēc nociršanas lielākoties tiek atjaunotas mākslīgi stādot egli, saglabājot dabiski atjaunojušos kociņu piemistrojumu līdz 10%.

7.tabula

Meža atjaunošanas dinamika un floras sastāva izmaiņas

Valdošā mežaudzes suga	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
P	7	25	16	8	36	7	4	12.88	14	16	4	12
E	44	54	39	44	139	154	186	206	287	118	155	89
B	214	108	98	48	144	64	122	104	92	87	67	31
A	121	47	53	40	65	25	52	9	15	31	19	15
Ba	104	59	47	44	86	69	63	73	41	86	36	36
M	23	6	9	6	4	8	1	8	13	16	3	9
Os		0										
Oz	1				1							
Bl		3		1	0							
Pīl								1	1			

5.1. Eksotiskas sugas

Sia Istra Mežs 16.7 ha lielu platību ir definējis ārpus sertifikāta platībā. Šajās platībās pirms 17 gadiem ir ieaudzēta papele (*Populus trichocarpa*), Karēlijas bērzs. Platības ir iekļautas monitoringa programmā.

Latvijā citu valstu izcelsmes papeļu un hibrīdu klonu pēcnācēju izmēģinājumi ir uzsākti pēdējos gados. Šobrīd viennozīmīgi nevar spriest par to piemērotību un lietderību meža atjaunošanai vai ieaudzēšanai.

Šobrīd Papele (*Populus trichocarpa*) nav paplašinājusies dabiski ārpus stādītajām platībām.

5.2. Invazīvo sugu apkarošana

Sia Skogssallskapet ir identificējis platības, kur ir nepieciešama Sosnovska latvāņa apkarošana meža un nemeža zemēs. Problēmīpašumi ir kartēti un iekļauti apsaimniekošanas programmā.

Informācija par invazīvajām sugām Latvijā ir atrodama

Dabas aizsardzības pārvaldes invazīvo sugu pārvaldības sistēmā - <https://ozols.gov.lv/kartes/apps/sites/#!/invazivo-suguparvaldnieks.....>

Pašlaik pret šo invazīvo un bīstamo sugu cīna notiek pielietojot mehāniskās un ķīmiskās apkarošanas metodes. Platības veģetācijas sezonā tiek applautas 3 reizes, savlaicīgi nocirstas ziedkopas. Protams, nemeža platībās šī metode ir vieglāk pielietojama.

Meža zemēs (mežmalas, grāvju, ceļu trases) ir uzsākta ķīmiskā apkarošanas metode. Smidzināšanai pirms ziedēšanas uzsākšanas tiek izmantots maisījums no trīs sastāvdaļām: līme, Acurat 30 g/ha un Nuance 15 g/ha.

2023.gadā pret latvāni tika apstrādāti 82ha, izmantots 1.5l Acurat un 0.75l Nuance. (uz tonnu ūd = Nuance 50g, Acurat 100g, Saistviela 50g; ar tonnu apsmidzina 5.5 ha).

5.3.Meža aizsardzība

Meža aizsardzībā galvenais princips, ikdienas meža apsaimniekošanas darbus veikt tā, lai tie tieši vai netieši nepasliktinātu meža sanitāro stāvokli. Nepieciešamības gadījumos meža bojājumu mazināšanai paredzam lietot augu aizsardzības līdzekļus.

Mežizstrādes procesu organizējam tā, lai sagatavotie kokmateriāli netiktu ilgstoši uzglabāti mežā, kas var veicināt stumbra kaitēkļu savairošanos un mežaudžu bojājumus.

Jauniestādītās priežu, egļu kultūras un kultūras līdz 12-15 gadu vecumam tiek aizsargātas ar repelentu TRIKO. Repelenta darbības ilgums ir 6 mēneši, tādējādi tā izsmidzināšana platībās tiek organizēti vēl oktobrī, novembrī.

Katru gadu rudens beigu –ziemas beigu - pavasara sākuma periodā repelents Priežu mežaudzēs lietots 140 ha platībās.

5.4. Aizsargājamo, reto sugu un ekosistēmu monitorings

Ar valsts aizsardzību noteiktajos mikroliegumos saimnieciskā darbība netiek organizēta. Buferzonās darbība notiek strikti ievērojot mikrolieguma izveidošanas mērķus.

Veicot meža atslēgu biotopu apsekojumus un apsekojumus pirms plānotās darbības, visas konstatētās dabas vērtības tiek kartētas plānos un dabā rīcība notiek atbilstoši vadlīnijām.

FSC grupas biedru mežos notiek aktīva atbilstošu mežaudžu izpēte un uzņēmumu dabas aizsardzības programmā ir iekļauti šādas platības:

8.tabula

Ekosistēmas, kas atbilst meža atslēgas bitopu prasībām

Atrastās vērtības	Platība, ha	Atrastās vērtības	Platība, ha
APS	3.8	PLAT	25.6
BEBR	2.3	VĒJGĀZ	0.8
GRAV	3.2	SKUJ	14.5
Boreāls	21	SLAPJ Egle	0.5
LAP	10	SLAPJ Priede	10.8
MELN	45.2	SLAPJ Priede; SLAPJ Egle	1.2
MIS	11.4	Purvaini Meži	5
Aluv/Palien/ AVOT	2	Lakstaugiem bagāti egļu meži	0.6

Augstvērtīgo mežu monitorings tiek veikts šajās platībās un arī, ikgadēji izlases kārtībā, tiek apmeklēti:

- Meži aizsargjoslās
- Valsts nozīmes ĪADT
- Meža struktūras elementi
- Kultūras pieminekļi

Augstvērtīgo Mežu monitoringa laikā tiek novērtētas izmaiņas:

- Mežaudzes struktūrā - sugu sastāvs, vecums, krāja, dimensijas;
- Apsēkots meža fitosanitārais stāvoklis;
- Novērtēta antropogēnā ietekme, t.sk. saimnieciskā darbības ietekme, ja tāda ir veikta;
- Novērtēts piesārņojums;
- Ugunsgrēku ietekme;
- Invazīvas sugas;
- Nelegāla mežizstrāde vai citas nelegālas darbības.

Monitoringa dati tiek apkopoti un saglabāti.

6. Plāna ietekme uz vidi un sociālo jomu

Meža rekreatīvo un ne koksnes resursu nozīme Latvijā ar vien pieaug, Mežā tiek iegūtas ogas, sēnes, rieksti, sulas, ārstniecības augi u.c,

SIA Skogssallskapet sertifikāta grupai piederošajos mežos privātpersonām ir atļauta ogu, sēņu un riekstu vākšana un citi ar rekreāciju saistīti pasākumi, ja netiek postīta meža vidi (piem, skudru pūžņus, putnu ligzdas, alas, nebojājot kokus, augus u.c, u.tml,) un ievēroti ugunsdrošības noteikumi.

Vides ietekmes monitorings noris pirms, pēc vai mežizstrādes darbu laikā aizpildot aptaujas anketas mežsaimniecības sadarbības partneru uzraudzībai un “Potenciālo meža biotopu anketa”. Pirms katras cirsmas izstrādes tiek aizpildīta bioloģisko vērtību identificēšanas anketa un pēc izstrādes tiek pabeigta tā pati anketa, novērtējot, vai viss identificētais tika ievērots un saglabāts.

Plānotās meža apsaimniekošanas darbības tiek mainītas vai aktualizētas, ņemot vērā ietekmes uz vidi vērtējuma rezultātus, kā arī, ja pirms apsaimniekošanas aktivitēm ir konstatētas saglabājas vērtības.

6.1.Sociālā ietekme

SIA Skogssallskapet apzinās nekoksnes meža resursu (produktu un pakalpojumu) vērtību, taču neveic komercdarbību, izmantojot meža nekoksnes vērtības, izņemot medību tiesību nomas līgumu slēgšanu.

nodrošina brīvu pieeju savā apsaimniekošanā esošajos mežos, Savas sociālās vajadzības kā ogošanu, sēņošanu, atpūtu ikviens cilvēks var īstenot pēc nepieciešamības tiktālu cik tas ir saskaņā ar pastāvošo likumdošanu un sertifikācijas prasībām,

SIA Skogssallskapet uzklausa un sadarbojas ar vietējo sabiedrību – kaimiņiem un pašvaldību cilvēkiem saskaņā ar meža apsaimniekošanas plānu,

Mājas lapā www.skogssallskapet.com un meža apsaimniekošanas plānā ir atsauce par ieteikumu, sūdzību, priekšlikumu, jautājumu, komentāru iesūtīšanu elektroniski iveta.desaine@skogssallskapet.com, Visi saņemtie komentāri tiek izvērtēti un mēneša laikā tiek sniegta atbilde vai veiktas atbilstošas rīcības,

Grupās biedri, nomnieki, medību kolektīvi, pakalpojumu sniedzēji, pašvaldību cilvēki, valsts dienestu amatpersonas, kaimiņi u.c, regulāri informē par jebkurām izmaiņām īpašumu situācijā,

Lai īpašnieki un apsaimniekošanā iesaistītās personas informētu par sertifikācijas prasībām, izmaiņām likumdošanā, jaunākajiem pētījumiem meža apsaimniekošanas

aktivitātēs, tiek rīkotas ikgadējas apmācības, Mācību plāns tiek gatavots novembrī nākošajam gadam, bet tas var tikt papildināts vai mainīts.

9.tabula

Nodarbināto cilvēku skaits SIA Skogssallskapet

Gads	Štata darbinieki	
	Sievietes	Vīrieši
2020	3	5
2021	3	5
2022	3	5
2023	3	5

10.tabula

SIA Skogssallskapet apsaimniekotajās platībās notikušo negadījumu skaits

Gads	Štata darbinieki		Ārpakalpojums	
	Smagi	Letāli	Smagi	Letāli
2020	0	0	0	0
2021	0	0	0	0
2022	0	0	0	0
2023	0	0	0	0

Vietējai sabiedrībai nozīmīgi meži

Par vietējai sabiedrībai nozīmīgiem mežiem tiek uzskatīti meži, kuri tajos esošo kultūras un vēstures objektu vai citu apstākļu dēļ konsultāciju procesā ar sabiedrību tiek atzīti par nozīmīgiem vietējai sabiedrībai, Mežaudžu apsaimniekošana kultūrvēsturiskajos objektos un to aizsargzonās tiek organizēta saskaņā ar meža apsaimniekošanas plānu un likumdošanu,

Tiek uzturēta sadarbība ar Vecpiebalgas novada pašvaldību par slēpošanas trases uzturēšanu un kopšanu,

6.2. Kultūrvēsturiskais mantojums

Kultūrvēsturiskā mantojuma un tā vērtību apzināšanā tiek uzturēta regulārā sadarbība ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un tā struktūrvienībām reģionos,

Kultūrvēsturiskie objekti tiek kartēti un īpašumos tiek veikta atzīme par pieminekli vai tā aizsargzonu,

Pēdējos gadus ir ieguldīts liels darbs pieminekļu apzināšanā un objektu aizsargzonējumu atzīmēšanā, Darbs tiek turpināts, jo sertifikāta grupai piedrojas jauni dalībnieki

11.tabula

Kultūras pieminekļu un aizsardzības zonu platības

Aizsardzības pazīme	Kopā, ha
Vietējas nozīmes kultūras piemineklis, aizsardzības zona	94.92
Kultūras pieminekļa aizsardzības zina	160.62
Kultūras piemineklis	4.98

6.4. Aizsargājamās dabas teritorijas un Augstvērtīgie meži

2016. gadā SIA Skogssallskapet ir mainījis Augstvērtīgo mežu definēšanas metodiku, Šo mežu izdalīšana un apsaimniekošana notiek atbilstoši meža apsaimniekotāja vadlīnijām “Assesment, management and monitoring of High Conservation Value Forest”

Augstvērtīgo mežu monitoringa laikā izlases veidā noteikts apmeklējums 8% no platībām, Monitoringa laikā tiek ievākta aktualizēta informācija par Augstvērtīgo mežu izdalīšanas iemeslu, sanitārais stāvoklis un saimnieciskās darbības (platībā vai robežplatībā) ietekme uz augstvērtīgā meža izdalīšanu vai ieteicamā platības apsaimniekošana,

Ikgadējo monitoringu veicam šādām augstvērtīgo mežu kategorijām:

1. HCV 1 Apsaimniekošana veicama saskaņā ar:

-Sugu un biotopu aizsardzības likums

-MK noteikumi Nr.940 Noteikumi par mikroliegumu izveidošana to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu

2. HCV 3 Apsaimniekošana veicama saskaņā ar:

- Likums Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām

- MK noteikumi Nr.264 Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi

3. HCV 3 Identificēšana un Apsaimniekošana veicama saskaņā ar :

- potenciālo meža biotopu noteikšanas procedūra

4. HCV 4 Apsaimniekošana veicama saskaņā ar:

- Aizsargjoslu likums, 05,02,1997
- MK noteikumi Nr,935 Noteikumi par koku ciršanu mežā, 18,12,2012,
- MK noteikumi Nr,936 Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā, 18,12,2012,)

5.HCV 6(Apsaimniekošana veicama saskaņā ar:

- Likums par Kultūras pieminekļu aizsardzību, Pieņemts 12,02,1992
- MK noteikumi Nr. 473 Kārtība, kādā kultūras pieminekļi iekļaujami valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā un izslēdzami no valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta
- MK noteikumi Nr.474 Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu
- MK noteikumi Nr.392 Kultūras pieminekļu aizsargjoslas (aizsardzības zonas) noteikšanas metodika
- Kritērijā 6,4, iekļautās audzes,

Monitoringam tiek izmantota Augstvērtīgo Mežu monitoringa veidlapa un monitoringa laikā tiek noteiktas izmaiņas attiecībā uz:

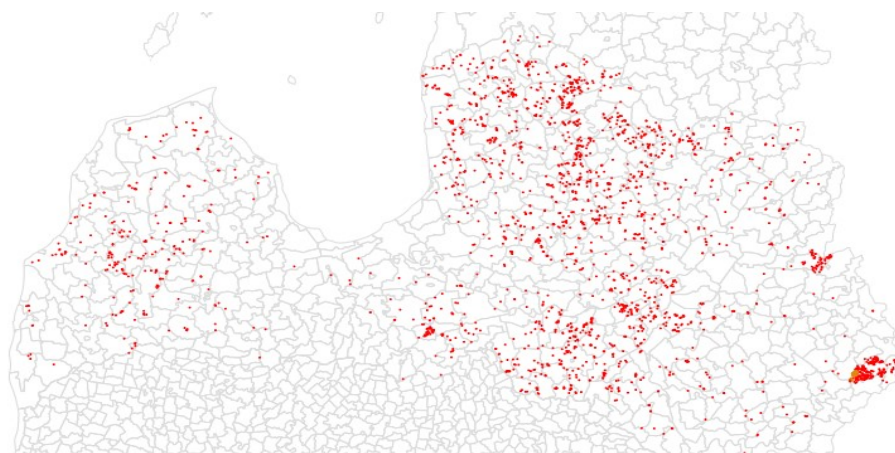
- ✓ Mežaudzes struktūru raksturojošajiem parametriem kā sugu sastāvu, vecumu un krāju;
- ✓ Apsēkots meža fitosanitārais stāvoklis;
- ✓ Novērtēta antropogēnā ietekme, t.sk, saimnieciskā darbības ietekme, ja tāda ir veikta;
- ✓ Novērtēts piesārņojums
- ✓ Ugunsgrēku ietekme
- ✓ Invazīvas sugas
- ✓ Nelegāla mežizstrāde vai citas nelegālas darbības

Augstvērtīgie meži apsaimniekojamā platībā uzskaitītas 12. tabulā

12.tabula

Meža zemju teritorijas, kurās apsaimniekošanas galvenais mērķis ir dabas, vai citu vērtību Aizsardzība ir : 4339 ha, jeb 16%	
<i>Augstvērtīgs aizsargājamais mežs/teritorijas</i>	
HCV1	Sugu daudzveidība. Bioloģiskā daudzveidība, tostarp endēmiskas sugas, un retas, apdraudētas vai izmirstošas sugas, kuras ir nozīmīgas vispasaules, reģionālajā vai nacionālajā mērogā
Valsts nozīmes ĪADT, kurās noteikti saimnieciskās darbības ierobežojumi, mikroliegumu teritorijas un buferzonas vai sugu dzīvotnes bez mikrolieguma	
389 ha	
HCV2	Meži vai teritorijas, ainavas līmeņa ekosistēmas un mozaīkas. Neskartas mežu ainavas, lielas ainaviski vērtīgas ekosistēmas un ekosistēmu mozaīkas, kuras ir nozīmīgas vispasaules, reģionālā vai nacionālajā mērogā, un kur sastopama lielākā daļa šiem apstākļiem raksturīgo sugu dzīvotspējīgo populāciju to dabiskā izplatībā un Koncentrācijā (Natura 200 platības ar mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem)
Valsts nozīmes ĪADT, kurās noteikti saimnieciskās darbības ierobežojumi	
751	
HCV3	Meži vai teritorijas, kuras atrodas retās, apdraudētās vai izzūdošās ekosistēmās vai kurās atrodas šādas ekosistēmas.
ES un vietējas nozīmes aizsargājami biotopi. Ar vai bez likumdošanā noteiktās saimnieciskās darbības ierobežojumiem	
164 ha	
HCV4	Meži vai teritorijas, kuras nodrošina dabas saglabāšanas funkcijas (piemēram, ūdensgūtnes baseinu aizsardzība, erozijas apkarošana) kritiskās situācijās).
Upju, ūdensteču aizsargjoslas, kurās noteikti saimnieciskās darbības ierobežojumi.	
840 ha	
HCV6	Meži vai teritorijas, kas ir īpaši nozīmīgas vietējās sabiedrības tradicionālās kultūras identitātes saglabāšanai (platības ar kultūrvēsturisku, ekoloģisku vai reliģisku nozīmi vietējai sabiedrībai un ir identificētas sadarbībā ar vietējo sabiedrību)
Kultūrvēsturisko objektu aizsargjoslas, kurās noteikti saimnieciskās darbības ierobežojumi	
31 ha	
CZ&PA (Conservation Area & Protection Area) - platības sugu un raksturīgu ekosistēmu, kā arī vērtīgas ekosistēmas savienojošu element aizsardzībai	
1042 ha	
RSA (Representative Sample Area) - ģeogrāfiskajam reģionam raksturīgas ekosistēmas, kurās ierobežota saimnieciskā darbība	
1122 ha	

Augstvērtīgo mežu teritorijās tiek veiktas tikai tādas darbības, ko pieļauj valsts un/vai mežu apsaimniekošanas standarta prasības un tiek uzlabota vai saglabāta aizsargājamās teritorijas bioloģiskā vērtība. Papildus, dabas aizsardzības mērķim tiek atlasītas teritorijas, kas tieši neatbilst augstvērtīgo mežu klasifikācijai, bet tiek iekļautas aizsargājamo teritoriju tīklā un tajās tiek ierobežota saimnieciskā darbība.

3.attēls. Dažādo dabas un citu vērtību aizsardzības platību izvietojums valstī

6.5. Mikroliegumi un buferzonas

Mežaudžu apsaimniekošanā tiek nodrošināta apsaimniekojamā teritorijā dzīvojošo putnu un zīdītāju (tostarp – medījamo) populāciju aizsardzību, tai skaitā:

1) buferzonā ap melnā stārķa, mazā ērgļa mikroliegumiem nosakot šādus saimnieciskās darbības ierobežojumus:

- no 1. marta līdz 31. augustam ir aizliegtas visu veidu cirtes.

- no 1. marta līdz 31. jūlijam ir aizliegta augsnes mehānizēta sagatavošana.

2) buferzonā ap jūras ērgļa mikroliegumiem no 1. februāra līdz 30. oktobrim aizliegta koku ciršana, kokmateriālu pievešana un augsnes mehānizēta sagatavošana.

3) buferzonā ap medņu (*Tetrao urogallus*) riesta mikroliegumiem no 1. marta līdz 31. augustam aizliegta mežsaimnieciskā darbība, izņemot meža atjaunošanu, izmantojot roku darbaspēku, un ugunsgrēku dzēšanu.

13.tabula

Mikroliegumi un buferzonas

Mikroliegumi un buferzonas ap mikroliegumiem	Platība, ha
Aizsargājams putns/Mazais ērglis	47.39
Aizsargājams putns/Mednis	3.4
Aizsargājams putns/Stārķis, melnais	1.23
Buferzonas ap putnu mikrolieg./Ērglis, jūras	10.75
Buferzonas ap putnu mikrolieg./Ērglis, mazais	261.69
Buferzonas ap putnu mikrolieg./Mednis	40.72
Buferzonas ap putnu mikrolieg./Stārķis, melnais	23.54

Ar likumdošanu noteiktie saimnieciskās darbības ierobežojumi

Saimnieciskās darbības ierobežojums	platība, ha	Nogabala krāja, m3
Aizliegta galvenā cirte	106	8 290
Aizliegta kailcirte	1 176	211 004
Aizliegta kopš.c.(Suga,vec) un galv.c	121	25 206
Aizliegta mežsaimnieciskā darbība	76	20 118
Sezonāli aizliegta ms darbība	353	47 451

Nelegālu darbību monitorings

Atklājot nelegālas darbības Skogssallskapet grupas biedri nekavējoties informē kompetentās valsts un pašvaldību iestādes un dokumentē to,

Zemju vienību robežas tiek uzturētas dabā, izņemot – ne vienmēr tās ir skaidri redzamas īpašumiem, kur nav veikta un nav plānota saimnieciskā aktivitāte,

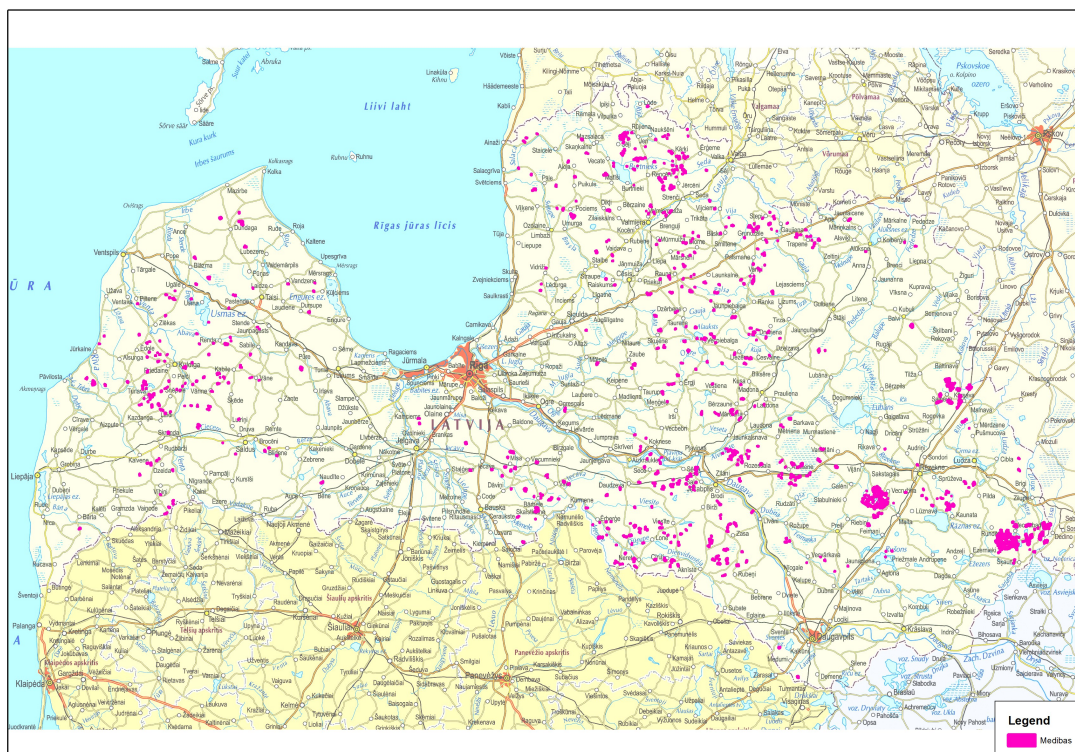
Cirsmu robežas atzīmē tā, lai tās būtu skaidri redzamas, izņemot, ja robežas ir skaidri redzamas dabā (pārejas uz citām ekosistēmām, robežstīgas, infrastruktūras objekti u,c,)

Robežu identificēšana dabā un kartēšana ir atrunāta atsevišķā procedūrā,

Medību tiesību nomas līgumi

Medību resursus Latvijas teritorijā pārvalda (uzskaita un aizsargā) valsts, Uzraudzību pār medijamo dzīvnieku uzskaiti, nometīšanas limitu un aizsardzību veic Valsts meža dienests LR Ministru kabineta noteiktajā kārtībā,

SIA Skogssallskapet sertifikāta grupa slēdz gan bezatlīdzības, gan atlīdzības Medību tiesības nomas līgumus ar vietējiem mednieku kolektīviem un apvienībām, 2023.gadā medību tiesību nomas līgumi noslēgti 25618 ha (visi zemju lietojumi) platībā visā Latvijas teritorijā,

4.attēls. medību tiesību nomas platības

PIELIKUMI

Saistošo Latvijas normatīvo aktu un starptautisko vienošanos saraksts

1. Meža likums, pieņemts 24,02,2000,
2. MK noteikumi Nr,76 Kārtība, kādā ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek zemi, kuru aizņem atjaunotās vai ieaudzētās mežaudzes, pieņemti 11,02,2003,;
3. MK noteikumi Nr,88 Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi, spēkā no 06,03,2013,
4. MK noteikumi Nr,647 Mežaudzes novērtēšanas kārtība, pieņemti 25,06,2009,;
5. MK noteikumi Nr,308 Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi, pieņemti 02,05,2012,;
6. MK noteikumi Nr,309 Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža, pieņemti 02,05,2012,;
7. MK noteikumi Nr,238 Nacionālā meža monitoringa noteikumi, pieņemti 03,04,2012,;
8. MK noteikumi Nr,228 Mežam nodarīto zaudējumu noteikšanas kārtība, pieņemti 29,04,2003,;
9. MK noteikumi Nr,118 Kārtība, kādā valsts un pašvaldību institūcijas iesaistās mežu ugunsgrēku ierobežošanā, pieņemti 14,02,2006,;
10. MK noteikumi Nr,889 Noteikumi par atmežošanas kompensācijas noteikšanas kritērijiem un atlīdzināšanas kārtību, pieņemti 18,12,2012,;
11. MK noteikumi Nr,935 Noteikumi par koku ciršanu mežā, pieņemti 18,12,2012,;
12. MK noteikumi Nr,936 Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā, pieņemti 18,12,2012,;
13. MK noteikumi Nr,947, Noteikumi par meža aizsardzības pasākumiem un ārkārtējās situācijas izsludināšanu mežā, pieņemti 18,12,2012,;
14. MK noteikumi Nr,159 "Noteikumi par meža reproduktīvo materiālu" pieņemti 26,03,2013,;
15. MK noteikumi Nr,177 Ģenētisko resursu mežaudžu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtība pieņemti 02,04,2013,;
16. Medību likums, pieņemts 08,07,2003,;
17. MK noteikumi Nr,1455 Medību saimniecības attīstības fonda nolikums, pieņemts 10,12,2013,;
18. Mk noteikumi Nr,1194 Kārtība, kādā nosaka maksu par medību tiesību izmantošanu valstij piekrītošās vai piederošās medību platībās, pieņemti 29,10,2013,;
19. MK noteikumi Nr,1482 Medības reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumu radīto zaudējumu un nelikumīgi iegūtās medību produkcijas vērtības atlīdzināšanas noteikumi, pieņemti 17,12,2013,
20. MK noteikumi Nr,1483 Savvaļā dzīvojošo medījamo dzīvnieku piebarošanas noteikumi, pieņemti 17,12,2013,
21. Mk noteikumi Nr,421 "Medību noteikumi", pieņemti 22,07,2014,;
22. MK noteikumi Nr, 82 Noteikumi par valsts nodevu par mežsaimnieciskām un medību darbībām, pieņemti 11,02,2014,
23. Mk noteikumi Nr,269 "Noteikumi par medījamo dzīvnieku nodarīto zaudējumu noteikšanu un medību koordinācijas komisijām", pieņemti 26,05,2014,;
24. Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, pieņemts 02,03,1993,;
25. MK noteikumi Nr,264 Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi pieņemti 16,03,2010,;

26. Aizsargjoslu likums, pieņemts 05,02,1997,;
27. MK noteikumi Nr,63 Meža aizsargjoslu ap pilsētām noteikšanas metodika, pieņemti 04,02,2003,;
28. MK noteikumi Nr,306 Noteikumi par ekspluatācijas aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm noteikšanas metodiku lauksaimniecībā izmantojamās zemēs un meža zemēs, pieņemti 02,05,2012,;
29. MK noteikumi Nr,392 Kultūras pieminekļu aizsargjoslas (aizsardzības zonas) noteikšanas metodika, pieņemti 15,07,2003,;
30. MK noteikumi Nr,325 Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atjaunošanu mežā, pieņemts 18,06,2013,;
31. MK noteikumi Nr,406 Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodika, pieņemts 03,06,2008,;
32. MK noteikumi Nr,86 Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas noteikšanas metodika, pieņemts 17,02,2004,;
33. Augu aizsardzības likums, pieņemts 17,12,1998,;
34. Sugu un biotopu aizsardzības likums, pieņemts 16,03,2000,;
35. Rāznas Nacionālā parka likums, pieņemts 02,11,2006,;
36. Gaujas Nacionālā parka likums, pieņemts 30,04,2009,;
37. Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu, pieņemts 11,12,1997,;
38. MK noteikumi Nr,264 Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, pieņemti 16,03,2010,
39. MK noteikumi Nr,199 Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) izveidošanas kritēriji Latvijā, pieņemti 28,05,2002,;
40. Ministru kabineta 2001.gada 17.aprīļa noteikumi Nr,175 "Par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem"
41. Ministru kabineta 2001.gada 20,marta noteikumi Nr,131 "Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem"
42. Ministru kabineta 1999.gada 15,jūnija noteikumi Nr,212 "Noteikumi par dabas liegumiem"
43. Ministru kabineta 1999.gada 9,marta noteikumi Nr,69 "Noteikumi par aizsargājamo ainavu apvidiem"
44. Ministru kabineta 1999.gada 9,marta noteikumi Nr,83 "Noteikumi par dabas parkiem"
45. Ministru kabineta 2012.gada 2,maiņa noteikumi Nr,317 "Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"
46. MK noteikumi Nr,396 Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu, pieņemti 14,11,2000,;
47. MK noteikumi Nr,940, Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu, pieņemti 18,12,2012,;
48. Par koku un apaļo kokmateriālu uzskaiti darījumos, pieņemts 16,12,2004,;
49. Lauksaimniecības un lauku attīstības likums, pieņemts 07,04,2004,;
50. MK noteikumi Nr,171 Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.–2020.gada plānošanas periodā, pieņemti 07,04,2015,.,;
51. Par kultūras pieminekļu aizsardzību, pieņemts 12,02,1992,;
52. Teritorijas attīstības plānošanas likums, pieņemts 13,10,2011,;
53. Par kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās, pieņemts 04,04,2013,
54. MK noteikumi Nr,1051 Zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas un uzraudzības kārtība, spēkā no 11,10,2013,;

55. MK noteikumi Nr,123, Noteikumi par parku un mežaparku izveidošanu mežā un to apsaimniekošanu, pieņemti 05,03,2013,;
56. MK noteikumi Nr,98, Noteikumi par meža apsaimniekošanu iežogotā meža platībā, kas izveidota dzīvnieku turēšanai nebrīvā, pieņemti 07,02,2012,;
57. MK noteikumi Nr,118 Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi ierīko mežā, kā arī izsniedz atļauju tās ierīkošanai, pieņemti 05,03,2013,;
58. AP Deklarācija Par LR pievienošanas starptautisko tiesību dokumentiem cilvēktiesību jautājumos, pieņemta 04,05,1990,;
59. Civillikums, pieņemts 28,01,1937,;
60. Civilprocesa likums, pieņemts 14,10,1998,;
61. Darba likums, pieņemts 20,06,2001,;
62. Darba aizsardzības likums, pieņemts 06,06,2001,;
63. Arod biedrību likums, spēkā no 01,11,2014,;
64. Komerclikuma spēkā stāšanās kārtības likums, spēkā no 01,01,2002,;
65. Par ietekmes uz vidi novērtējumu, pieņemts 14,10,1998,;
66. Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām, pieņemts 02,11,1995,;
67. Par piesārņojumu, pieņemts 15,03,2001,;
68. Par Starptautiskās darba organizācijas konvencijām Nr,81, 129, 144, 154, 158, 173, pieņemts 15,07,1994,;
69. Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatā, pieņemts 29,03,1995,;
70. Vides aizsardzības likums, spēkā no 29,11,2006,;
71. Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likums, spēkā no 01,01,2003,;
72. Par zemes dzīlēm, pieņemts 02,05,1996,;
73. MK rīkojums Par 1992.gada 5.jūnija Riodeženeiro Konvenciju par bioloģisko daudzveidību, spēkā no 10,02,1999,;
74. Komerclikums, pieņemts 13,04,2000,;
75. Krimināllikums, pieņemts 17,06,1998,;
76. MK noteikumi Nr,50 Obligātās sociālās apdrošināšanas pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām apdrošināšanas atlīdzības piešķiršanas un aprēķināšanas kārtība, pieņemti 16,02,1999,;
77. MK noteikumi Nr, 281 Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas, spēkā no 17,05,2007,;
78. MK noteikumi Nr, 359 Darba aizsardzības prasības darba vietā, spēkā no 01,01,2010,;
79. MK noteikumi Nr, 18 Kārtība kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību, spēkā no 22,01,2015,;
80. MK noteikumi Nr, 665 Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi, spēkā no 01,01,2014, līdz 01,01,2016., tā vietā stājas grozījumi Darba likumā, kas spēkā no 01,01,2015,;
81. MK noteikumi Nr, 284 Ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslu noteikšanas metodika, pieņemti 04,08,1998,;
82. MK noteikumi Nr, 735 Noteikumi par publiskas personas zemes nomu, spēkā no 09,11,2007,;
83. MK noteikumi Nr, 778 Kārtība kādā zemes lietotājiem nosakāmi zaudējumu apmēri, kas saistīti ar īpaši aizsargājamo sugu un migrējošo dzīvnieku nodarītajiem būtiskiem postījumiem, spēkā no 23,11,2007, līdz 01,01,2016., tā vietā stājas grozījumi Sugu un biotopu aizsardzības likumā, kas ir spēkā no 28,10,2015,;

84. MK noteikumi Nr, 421 Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu, pieņemti 05,12,2000,;
85. MK noteikumi Nr, 82 Ugunsdrošības noteikumi, spēkā no 21,02,2004,;
86. Sugu un biotopu aizsardzības likums, pieņemts 16,03,2000,;
87. Valsts meža dienesta likums, pieņemts 25,11,1999,;
88. Zemesgrāmatu likums, pieņemts 22,12,1937,

***Konvencijas par dabas aizsardzību, daudzpusējie līgumi, dabas aizsardzības
un ILO konvencijas, kurām pievienojusies vai ratificējusi Latvijas
Republika,***

1. Convention for the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats, Bern, 1979 (Bernes 1979, gada Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dzīvotņu aizsardzību) 17,12,1996,
2. Bonn Convention On Conservation of Migratory Species of Wild Animals, Bonn, 1979 (Bonnas 1979, gada Konvencija par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību) 11,03,1999,
3. Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES) Washington (CITES (Vašingtonas) 1973, gada Konvencija par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām) 17,12,1996,
4. Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context (Espoo, 1991) (Espo 1991, gada 25, februāra Konvencija par ietekmes uz vidi pārrobežu kontekstā) 01,07,1998,
5. Convention on the Protection of Marine Environment of the Baltic Sea Area, Helsinki, 1974 and 1992 (Helsinku 1974, gada un 1992, gada Konvencijas par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību) 03,03,1994,
6. Convention No, 87 “On the Freedom of Associations and the Right to Join into Organisations” (Konvencija “Par asociāciju brīvību un tiesību aizsardzību apvienojoties organizācijās”, Nr, 87) 1948 1990, gada 4, maijs
7. Convention No, 151 “On Labour Relations” (Konvencija “Par darba attiecībām” Nr, 151) 1978,
8. Convention No, 158 “On Terminating Labour Relations at the Employer’s Initiative” (Konvencija “Par darba attiecību pārtraukšanu pēc uzņēmēja iniciatīvas” Nr, 158) 02,06,1982, (25,08,1995,)
9. Convention No, 155 “On Labour Safety, Health Protection and Work Environment” (Konvencija “Par darba drošību un veselību un darba vidi” Nr, 155) 03,06,1981, (03,06,1981,)
10. Convention No, 81 “On Labour Inspection in the Industry and Trade” (Konvencija “Par darba inspekciju ražošanā un tirdzniecībā” Nr, 81) 11,07,1947, (25,08,1995,)
11. Convention No, 148 “On Work Environment” (Konvencija “Par darba vidi” Nr, 148) 20,06,1977, (08,03,1994,)
12. Convention No, 154 “On Supporting Collective Negotiations” (Konvencija “Par kolektīvo pārrunu atbalstīšanu” Nr, 154) 03,06,1981, (1994, gada 5, jūlijs)
13. Convention no, 173 “On the Protection of Employee Claims in Case of the Employer’s Insolvency” (Konvencija “Par strādājošo prasību aizsardzību uzņēmēja maksātnespējas gadījumā” Nr, 173)
14. 03,06,1992, (23,06,1992,) Convention No, 98 “On the Right to Join into Organizations and Make Joint Contracts” (Konvencija “Par tiesībām uz apvienošanas organizācijās un kolektīvo līgumu slēgšanu” Nr, 98) 1949 1990, gada 4, maijs
15. Convention No, 144 “On Tripartite Consultations on Promoting the Use of International Labour Norms” (Konvencija “Par trīspusējām konsultācijām Starptautisko Darba Normu pielietošanas sekmēšanai” Nr, 144) 1994, gada 5, jūlijs
16. Nr, 135 Par strādnieku pārstāvjiem, ratificēta Latvijā 1990, gada 4, maijs

Konvenciju un direktīvu konspekts

1, Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību, Berne 1979.g, (Bernes konvencija) – *(Latvija ratificējusi 1996, gadā)*

- II pielikumā iekļauto sugu aizsardzības nodrošināšanai Konvencijas Dalībvalstis apņemsies:

- a) aizliegt tīšu sagūstīšanu, un turēšanu nebrīvē, kā arī tīšu nogalināšanu;
- b) aizliegt tīšu kaitēšanu vairošanās vai uzturēšanās vietām vai to izpostīšanu;
- c) aizliegt tīšu iejaukšanos savvaļas faunas dzīvē, īpaši vairošanās, mazuļu audzināšanas un ziemas guļas periodā;
- d) aizliegt šo dzīvnieku dzīvu un mirušu, ieskaitot izbāztu, atrašanos īpašumā un iekšējā tirdzniecībā,

III pielikumā iekļauto sugu aizsardzības nodrošināšanai Dalībvalstis uzņemsies atbilstošus un tiesiskus un administratīvus pasākumus

- Jebkura III pielikumā iekļauto sugu izmantošana tiks regulēta izmantojot:

- a) slēgtās sezonas un (vai) citus regulēšanas līdzekļus;
- b) pagaidu vai vietējus izmantošanas aizliegumus, lai atjaunotu populāciju skaitlisko sastāvu;
- c) pārdošanas regulēšanu,

- attiecībā uz III pielikumā minētajām sugām tiks aizliegti IV pielikumā minētie iegūšanas līdzekļi,

- Katra Dalībvalsts drīkst ieviest atrunas iepriekš minētos nosacījumos, ja nav cita risinājuma un ja tas nekaitēs populācijas izdzīvošanai sekojošos gadījumos:

- a) floras un faunas aizsardzībai;
- b) lai novērstu nopietnus labības, mājlopu, mežu ūdeņu un citu īpašuma veidu postījumus;
- c) sabiedrības veselības un drošības, gaisa tīrības un citās nozīmīgās sabiedrības interesēs;
- d) lai stingrā uzraudzībā nodrošinātu konkrētu sugu izmantošanu mazos apmēros, (Latvija ratificējot panākusi atrunas attiecībā uz vilku un kraukli; attiecībā uz zīdītāju ieguves veidiem - mākslīgi gaismas avoti un lamatas, attiecībā uz putnu ieguves veidiem – tīkli)

2, Konvencija par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību, Bonna, 1979.g, (Bonnas konvencija) (Latvija ratificējusi 1999, gadā)

- I pielikumā iekļautas apdraudētās migrējošās sugas, kurām jānodrošina tūlītēja aizsardzība (suga apdraudēta izžušanai visā tās areālā vai ievērojamā tā daļā), kas nozīmē, ka Dalībvalstīm jācensās:

- a) aizsargāt un atjaunot dzīves vides;
- b) aizkavēt vai samazināt darbību vai traucējumu sekas, kas kavē migrāciju;
- c) jālikvidē faktori, kas apdraud sugas, pievēršot uzmanību introducētām sugām
- d) jāaizliedz ieguve, (izņēmumi pieļaujami zinātniskiem mērķiem, ar mērķi veicināt sugas atražošanu, ar mērķi apmierināt sugas tradicionālo izmantotāju eksistenci, to prasa ārkārtēji apstākļi),

- II pielikumā iekļautas sugas, kurām ir nelabvēlīgs aizsardzības statuss (t.i, dati par populāciju dinamiku norāda, ka migrējošā suga ilgā laika periodā var nepalikāt savu ekosistēmu sastāvdaļa, vai arī notiek areāla samazināšanās, vai arī trūkst dzīves vides, kas nodrošinātu sugas populāciju, vai arī migrējošās sugas izplatība un apjoms nesasniedz vēsturiski izveidojušos līmeni);

- II pielikumā iekļauto sugu statusu varētu uzlabot starptautiska sadarbība, noslēdzot Līgumus par sugām, kuru pārstāvji šķērso nacionālo jurisdikciju robežas,

- Līgumu mērķiem jābūt migrējošās sugas statusa atjaunošana vai nodrošināšana,

3, Padomes Direktīva 92/43/EEC Par dabisko biotopu, savvaļas faunas un floras aizsardzību, 1992.g, (Biotopu Direktīva), (*attiecas uz Dalībvalstīm*)

- II pielikumā minētas sugas, kuru aizsardzībai nepieciešama īpaši aizsargājamo teritoriju nodalīšana;

- IV pielikumā minētas sugas, kurām nepieciešams to dabiskā izplatības areāla robežās veidot stingru aizsardzības režīmu, Dalībvalstīm tas jānodrošina aizliedzot:

a) ķeršanu un nogalināšanu;

b) tīšu traucēšanu, īpaši vairošanās un mazuļu attīstības laikā;

c) vairošanās vai atpūtas vietu stāvokļa pasliktināšanu vai postīšanu,

- IV pielikumā minēto sugu savvaļas eksemplārus aizliegts turēt nebrīvā, vai pārdot,,

- V pielikumā minētas sugas, kuru iegūšana un ekspluatācija dabā var būt pieļaujama, Ja nepieciešams, var tikt piemēroti sekojoši pasākumi:

a) termiņa vai vietēja rakstura iegūšanas aizliegumi;

b) licenču vai kvotu sistēmas izveidošana;

c) pārdošanas noteikumu izveidošana;

d) noteikumus par iegūšanas paņēmieniem un/vai termiņiem,

- Dalībvalstīm jāaizliedz IV un V pielikumā minēto sugu iegūšana ar VI* pielikumā minētiem līdzekļiem,

- ja nav alternatīvas un izņēmumi nerada zaudējumus populāciju saglabāšanai Dalībvalstīs drīkst atkāpties no iepriekš minētām prasībām (*attiecas uz sugām, kas minētas IV un V pielikumos*) ievērojot sekojošo:

a) savvaļas faunas un floras aizsardzības un dabisko biotopu saglabāšanas interesēs;

b) lai novērstu nopietnus kaitējumus graudaugu sējumiem, ganāmpulkiem, mežiem, ūdeņiem un citiem īpašuma veidiem;

c) sabiedrības veselības un drošības interesēs, ietverot arī ekonomiska un sociāla rakstura intereses;

d) pētniecības un izglītības nolūkā, sugu atjaunošanai un reintrodukcijai;

e) stingri kontrolētos apstākļos atļaut atsevišķu IV pielikumā minēto sugu eksemplāru iegūšanu vai turēšanu ierobežotā skaitā, ko konkrētā kompetenta nacionālā līmeņa institūcija,

4, Padomes Direktīva 79/409/EEC Par savvaļas putnu aizsardzību, 1979.g, (Putnu direktīva), (*attiecas uz Dalībvalstīm*)

- I pielikumā minētās sugas jāpakļauj īpaši aizsardzībai attiecībā uz to biotopiem, lai tiktu nodrošināta to izdzīvošana un vairošanās to izplatības areālā;

- II pielikumā minētās sugas var atļaut medīt, regulējot ar nacionālo likumdošanu;

- II/1 pielikumā minētās sugas drīkst medīt visā teritorijā uz kuru attiecas šī Direktīva, II/2 pielikuma sugas drīkst medīt tikai tajās Dalībvalstīs, attiecībā uz kurām tās ir norādītas;

- attiecībā uz sugām, kuru medības ir atļautas, tās nedrīkst notikt atgriežoties ligzdošanas vietās, mazuļu periodā, ne arī kādā citā vairošanās perioda posmā;

- III pielikumā minētas sugas, ar kurām drīkst tirgoties: ar III/1 pielikumā minētām sugām – brīvi tirgoties, III/2 pielikumā minētām sugām var tikt noteikti ierobežojumi;

- medībās nedrīkst izmantot IV* pielikumā minētās metodes;

- var tikt noteiktas atrunas attiecībā uz iepriekš minētām prasībām:

a) sabiedrības veselības un drošības interesēs;

b) aviācijas drošības interesēs;

c) lai novērstu kaitējumus graudaugiem, ganāmpulkiem, mežiem, zivsaimniecībai un ūdeņiem;

d) faunas un floras aizsardzībai;

e) pētniecības, izglītības mērķiem, populāciju atjaunošanai;

f) lai atļautu, stingri kontrolējot, atsevišķu eksemplāru likumīgu iegūvi,

5, Padomes (EEC) 1991.gada 4.novembra Nolikums Nr.3254/91, kas aizliedz Kopienā lietot ķepu spīļu slazdus un ievest Kopienā noteiktu savvaļas dzīvnieku sugu ādas un apstrādātu produkciju no valstīm, kurās to ķer ar spīļu slazdiem vai slazdošanas metodēm, kuras neatbilst

starptautiskajiem humānajiem slazdošanas standartiem, (Slazdu nolikums) (*pilnībā attiecas uz Dalībvalstīm*)

- I pielikumā minēto sugu ādas un to izstrādājumus, kas minēti II pielikumā, aizliegts no 1995.gada 1.janvāra ievest Kopienā, ja tās ņemtas valstī, kurā nav spēkā atbilstoši noteikumi, kas aizliedz lietot ķepu spīļu slazdus,

- vai slazdošanas metodes neatbilst starptautiski saskaņotiem humāniem slazdošanas standartiem,

Dabas aizsardzības jomā Latvija ir pievienojusies šādām konvencijām:

- [Ramsāres konvencija \(1971\)](#)

Par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi

Konvencija „Par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi” ir pieņemta 1971, gada 2, februārī (konvencija stājās spēkā no 1975, gada) Irānas pilsētā Ramsārē, tādēļ bieži šī konvencija tiek saukta vienkārši par Ramsāres vai arī par Mitrāju konvenciju, Oficiālais konvencijas nosaukums atspoguļo sākotnējo ideju, liekot uzsvāru uz mitrāju aizsardzību īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi, Tomēr laika gaitā ar konvencijas ieviešanu saistīto jautājumu loks ir paplašinājies, un tagad konvencijas mērķis ir nodrošināt visa veida mitrāju aizsardzību un saprātīgu izmantošanu, atzīstot, ka mitrāji kā ekosistēmas ir ļoti nozīmīgi bioloģiskās daudzveidības aizsardzībā, kā arī cilvēku labklājības nodrošināšanā, Latvijā Ramsāres konvencija ir pieņemta un apstiprināta līdz ar likuma „Par 1971.gada 2.februāra Konvenciju par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi” spēkā stāšanos 1995, gada 5, aprīlī, vienlaicīgi nosakot arī trīs t.s, Ramsāres vietas Latvijā,

[Ramsāres konvencijas mājas lapa](#)

[Datu bāze par Ramsāres vietām pasaulē](#)

[Latvijas Ornitoloģijas biedrības publikācija „Mitrāju vērtības un funkcijas”](#)

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās ietilpst Ramsāres vietas:

[Dabas parks „Pape”](#)

[Ķemeru nacionālais parks](#)

[Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts](#)

[Teiču dabas rezervāts](#)

[Lubāna mitrāju komplekss](#)

[Dabas parks „Engures ezers”](#)

- [UNESCO konvencija \(1972\)](#)

Par pasaules mantojuma saglabāšanu

LR Likums "Par Konvenciju par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību" (17,02,1997)

- [CITES \(Vašingtonas\) konvencija \(1973\)](#)

Par staptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām

LR Likums "Par 1973, gada Vašingtonas Konvenciju par staptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām" (17,12,1996)

Par grozījumu Vašingtonas konvencijā (23,09,2004)

Konvencija par staptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām

MK Noteikumi "Par tirdzniecību ar apdraudētajām un aizsargājamajām augu un dzīvnieku sugām" (Nr, 133/06,04,1999)

- [Bernes konvencija \(1979\)](#)
Par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu
LR Likums "[Par 1979, gada Bernes Konvenciju par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu](#)" (17,12,1996)
- [Bonnas konvencija \(1979\)](#)
Par migrējošo savvaļas dzīvnieku aizsardzību
LR Likums "[Par 1979, gada Bonnas Konvenciju par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību](#)" (25,03,1999)
- [Līgums par sikspārņu aizsardzību Eiropā \(1991\)](#)
Ministru kabineta 2003, gada 7, janvāra noteikumi Nr, 10 "[Noteikumi par Līgumu par sikspārņu aizsardzību Eiropā](#)"
Līguma mājas lapa: [www,eurobats,org](http://www.eurobats.org)
- [Līgums par Āfrikas - Eirāzijas migrējošo ūdensputnu aizsardzību \(1995\)](#)
Ministru kabineta 2005, gada 23, augusta noteikumi Nr, 629 "[Par Līgumu par Āfrikas - Eirāzijas migrējošo ūdensputnu aizsardzību](#)"
Līguma mājas lapa: [www,cms,int](http://www.cms.int)
- [Riodežaneiro konvencija \(1992\)](#)
Par bioloģisko daudzveidību
  - [Par 1992, gada 5, jūnija Riodežaneiro Konvenciju par bioloģisko daudzveidību](#) (08,09,1995)
  - [Konvencija par bioloģisko daudzveidību](#)
- ✓ [Helsinku konvencija \(1974, 1992\)](#)
par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību
LR Likums "[Par 1974,gada un 1992,gada Helsinku konvencijām par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību](#)" (03,03,1994)
[Konvencija par Baltijas Jūras reģiona jūras vides aizsardzību](#)
[HELCOM mājaslapa](#)

Apdraudēto sugu saraksts

Latvijas apdraudēto sugu datubāze ir atrodama CITES konvencijā iekļauto sugu datubāzē un Starptautiskās dabas un dabas resursu aizsardzības savienības (IUCN) veidotās apdraudēto dzīvnieku un augu ikgadējās Sarkanās grāmatas versijā internetā:

- <http://www.cites.org/eng/resources/species.html>
- <http://www.daba.gov.lv>
- MK noteikumi Nr. 350 “Par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”
- MK noteikumi Nr. 940 “Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”

Dabas aizsardzības prasības meža īpašuma apsaimniekošanā

Saglabājamo (ekoloģisko) koku saglabāšana cirmsmā

Cirtēs ir jā saglabā dabiskam mežam raksturīgas struktūras:

- galvenajā cirtē jā saglabā vidēji 10 augt spējīgi koki uz vienu cirmsmas ha;
- atstātie koki jā saglabā neatkarīgi no to stāvokļa turpmāko aprites ciklu laikā;
- ja iespējams, šādi koki ir jā atstāj grupās, saudzējot pamežu un paaugu ap tiem;
- slapjos lapu koku mežos (dumbrājs, liekņa, slapjā gārša, slapjais vēris, kā arī niedrājs, kur dominē melnalksnis), atstājamo dzīvo koku skaits – vismaz 30 uz 1 ha un veidojamas saglabājamo koku grupas.

Par saglabājamiem uzskatāmi koki, kas ir

- augt spējīgi iepriekšējās paaudzes koki – vai, ja tādu nav, – augt spējīgi koki, kuru caurmērs lielāks par valdošās koku sugas koku vidējo caurmēru nogabalā.

Vēlams, lai iepriekš minētie saglabājami koki atbilstu vismaz vienam no šādiem kritērijiem:

- koki no iepriekšējā aprites cikla;
- ozoli, liepas, priedes, oši, gobas, vīksnas, kļavas, skābarži, melnalkšņi, apses un bērzi;
- vecākie un lielāko dimensiju koki ar plašu, labi attīstītu vainagu;
- koki ar dobumiem;
- koki ar deguma rētām;
- koki ar lielām ($D > 50$ cm) putnu ligzdām un koku rindu (15-20 m) ap tiem.

Saglabājamus kokus neizvieto ekspluatācijas aizsargjoslās, ja tas ir iespējams. Ja ekspluatācijas aizsargjosla ir platāka par 50 metriem, tad saglabājamus kokus nesaglabā objektam tuvākajos 50 metros.

Mežaudzēs, kas vecākas par 30 gadiem, pēc meža ugunsgrēka saglabājamās neskartas atsevišķas izdzīvojušo vai bojā gājušo koku grupas, t.sk., lielāko dimensiju izdzīvojušie vai bojā gājušie koki.

(Nosacījums netiek piemērojams plantācijām).

Kritalu un sausu stāvošo koku atstāšana cirmsmā

Cirmsmās, kurās ir krituši, nolauzti, vai stāvoši sausi koki, tie jā saglabā, ievērojot nosacījumus:

- Koki, kuru diametrs 1,3m augstumā no sakņu kakla vai lūzuma vietā ir lielāks par 50cm;
- Saglabā ne mazāk kā 5 stumbrus vai to daļas mirušās koksnes (caurmēra kailcirtē vismaz 10 kokus) uz 1 ha, dodot priekšroku lielu dimensiju (> 50 cm diametrā) mirušai koksnei;
- Ja cirmsmā saglabātās mirušās koksnes kopējais apjoms pārsniedz 5 stumbrus vai to daļas (caurmēra kailcirtē 10 kokus) vidēji uz ha, pārējo sauso koksni var saimnieciski izmantot;
- Stāvošus sausus vai trupējušus kokus nesaglabā ekspluatācijas aizsargjoslās un citur, ja tie rada bīstamību darba izpildes laikā;
- Ja stāvoši sausi koki atrodas tuvāk nekā atstājamā koka augstuma attālumā no ceļiem, dzelzceļiem, elektrolinijām, citām gaisa pārvada līnijām, sabiedrībai nozīmīgām vietām un, ja tas ir tehnoloģiski iespējams, tos saglabāt kā augstos celmus (3-5m). Ja tas nav tehnoloģiski iespējams - nozāģēt un novietot paralēli pievešanas ceļam;
- Trupējuši mīksto lapu koku stubeņi ir uzskatāmi par bīstamiem, tie ir jā nozāģē un jā saglabā cirmsmā;
- Lai ierobežotu sakņu trupi izraisošās sēnes *Heterobasidion annosum* iespējamo izplatību, saimnieciski izmantot ieteicams sauso egles koksni (zem 50 cm diametrā).
- Dabas aizsardzībai nozīmīgās teritorijās saglabājamās sausās koksnes daudzumu var palielināt;

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijās (dabas liegumos, dabas parkos), ja individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos nav teikts citādi, sauso kokus saglabāt vismaz 20m3 vidēji uz cirsmas ha;

- Medņu riestu vietās saglabā kritušus, nolauztus vai stāvošus sausus kokus, kuru diametrs ir lielāks par 25 cm - vismaz 20 stumbrus vai to daļas uz ha;
- Sauso kokus vēlams saglabāt vienā vai vairākās grupās;
- Degušās audzēs, kas degšanas brīdī bijušas vecākas par 30 gadiem, saglabāt izdzīvojušos kokus grupās vai izklaidus, kā arī mozaīkas veidā izvietotas grupas ar atmirušiem kokiem

Ekoloģisko vērtību saglabāšana

- Cērtot kokus, saglabā visu apaugumu, kritalas un sausokņus ap avotiem, avoksnājiem un mikroie plakās (reljefa pazeminājumos ar izteikti palielinātu mitrumu un raksturīgu veģetāciju), kā arī saglabājamo koku grupās;
- Saglabā pameža un paaugas grupas ap lapsu un āpšu alu sistēmām, kā arī šajās vietās nepļāno pievešanas ceļus un krautuves vietas;
- Mežmalās (pārejas josla no meža uz lauksaimniecībā izmantojamu zemi, ūdenstilpi, purvu, lauci vai pārplūstošu klajumu, kuri lielāki par diviem hektāriem), mežaudzes daļā, kuras platums ir vienāds ar pusi no valdaudzes koku vidējā augstuma:

1. saglabā daļēju apaugumu (pamežu, paaugu) tādā apjomā, kas netraucē darba aizsardzības prasību ievērošanu;
2. saglabājami sausokņi ar $D > 25\text{cm}$ un atsevišķi pameža sugu īpatņi;
3. var izvietot saglabājamus (ekoloģiskos) kokus.

• Saglabā meža robežjoslas gar dabiskiem ūdensobjektiem vismaz 10 m platumā, bet meža robežjoslas gar lašveidīgo zivju ūdeņiem - vismaz 25 m platumā, ņemot vērā reljefu – palienes robežas, krastu nogāzes, kā arī mežaudzes koku sastāva atšķirības no apkārtējā meža masīva.

- Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslā/ierobežojuma joslā neveic koku ciršanu, ja nogāzes slīpums ir lielāks par 30 grādiem. Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās neierīko tehnoloģiskos koridorus kokmateriālu pievešanai;
- vismaz 10 m platumā saglabā apaugumu gravās, ap gravām, kritenēm, iežu atsegumiem un dižakmeņiem;
- Tiek saglabāti aizsargājami koki, jeb dižkoki un teritorijas ap tiem un potenciālie dižkoki. Teritorijā ap aizsargājamiem kokiem saglabā dabisko zemsedzi, būtiski neizmainītus vides apstākļus, nenovieto kokmateriālus vai zaru kaudzes, neveic augsnes gatavošanu un meža atjaunošanu aizsargājamā koka vainaga projekcijā un 10 m platā joslā ap vainaga projekciju.

Kultūras pieminekļi

- Meža darbu laikā saglabā atzīmētos, kā arī iepriekš neidentificētos dabas un kultūras mantojuma objektus (lieli akmeņi, īpatnēji koki, pieminekļi, piemiņas zīmes u.c.);
- Iespēju robežās saglabā vēsturiskās mājvietas, ar tām saistītos apstādījumus un alejas;
- Kultūras pieminekļa teritorijā neveido pievešanas ceļus, kokmateriālu krautuves un neveic citus darbus, kas var ietekmēt (bojāt) augsnes virskārtu;
- Ievēro Nacionālā Kultūras mantojuma pārvaldes izsniegtos īpašos norādījumus darbiem kultūras pieminekļos un to aizsargjoslās, ja tādi izsniegti.

Mežsaimniecisko darbu termiņu ierobežojumi

- No 1. aprīļa līdz 30. jūnijam neveic mežaudžu kopšanu līdz 10 gadus vecās priežu un lapu koku mežaudzēs un līdz 30 gadus vecās egļu mežaudzēs, izņemot, ja skuju koku mežaudžu vidējais augstums ir līdz 0,7 m, bet lapu koku - līdz 1,0 m;
- Koku ciršanu, augsnes sagatavošanu un meža atjaunošanu ar motorizētu tehniku neveic dabas vērtību koncentrācijas teritorijās, kā arī purvu, ezeru salās, meža puduros, palienēs un aizsargjoslās ap purviem, baltalkšņu mežaudzēs virszemes ūdensobjektu aizsargjoslā/ierobežojuma joslā no 1. aprīļa līdz 30. jūnijam;
- Mežsaimniecisko darbību neveic īpaši aizsargājamās dabas teritorijās (ja individuālajos noteikumos nav noteikts citādi) no 15. marta līdz 31. jūlijam, izņemot ugunsdrošības, ugunsdzēsības pasākumus, bīstamo koku novākšanu (dabas liegumos, dabas parkos, aizsargājamo ainavu apvidos), meža atjaunošanu, jaunaudžu kopšanu, kurās skuju koku vidējais augstums ir līdz 0,7 m, bet lapu koku - līdz 1,0 m (dabas parkos, aizsargājamo ainavu apvidos). Šī punkta prasība neattiecas uz Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta neitrālo un ainavu aizsardzības zonu;
- Galveno cirti neveic:
  - Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslā no 1. aprīļa līdz 30. septembrim;
  - mežos pilsētu teritorijās no 15. aprīļa līdz 30. jūnijam.
- Mežsaimniecisko darbību, izņemot meža atjaunošanu ar rokas darba rīkiem, mikroliegumu buferzonās neveic:
  - mednim, melnajam stārķim, melnajai klījai, sarkanajai klījai, zivju ērglim, čūskērglim, vidējam ērglim, mazajam ērglim, lielajam piekūnam, ūpim, vistu vanagam, zaļajai vārnai un meža balodim no 1. marta līdz 31. jūlijam;
  - jūras ērglim un klinšu ērglim no 1. februāra līdz 30. oktobrim.
- Jaunaudžu kopšanu teritorijās dzīvotnes aizsardzībai neveic:
  - melnajam stārķim, melnajai klījai, sarkanajai klījai, zivju ērglim, čūskērglim, vidējam ērglim, mazajam ērglim, lielajam piekūnam, ūpim, vistu vanagam, zaļajai vārnai un meža balodim no 1. marta līdz 31. jūlijam;
  - jūras ērglim un klinšu ērglim no 1. februāra līdz 31. oktobrim;
- Medņu rieta vietas un medņu aizsardzībai izveidota mikrolieguma apsaimniekošanu neveic no 1. februāra līdz 31. augustam, ja sugu un biotopu aizsardzības eksperts konkrētajā gadījumā nav noteicis citādi.

Vadlīnijas augsnes un ūdeņu aizsardzībai meža apsaimniekošanā

Augsnes bojājumu samazināšana

Lai mazinātu augsnes bojājumus un ūdens piesārņojumu, ievēro šādas prasības:

- Cirsmas tehnoloģiskajā kartē atzīmē galvenos un otršķirīgos ceļus, pievešanas ceļus, krautuves, lielas meliorācijas sistēmas, tiltus ūdenskrātuvju šķērsošanas vietās, buferzonas un aizsargājamās teritorijas.
- Pievešanas ceļos cirmās un ārpus tām, darbu izpildītājs veic pasākumus, lai mazinātu, risu veidošanos darbu izpildes laikā.
- Jāpievērš uzmanība pievešanas apstākļiem. Cirsmas izstrādes laika plānošanā, ņem vērā augsnes nestspēju katrā no meža tipiemi;
- Kopšanas ciršu izstrādē nav pieļaujama tehnika, kuru tās ražotājs nav paredzējis darbam kopšanas cirtēs.

- Pirms cirsmas izstrādes apseko cirsmas teritoriju un atzīmē cirsmas skicē lokālās mitrās ieplakas. Pievešanas ceļu un tehnoloģisko koridoru izvietojuma plānošanu veic tā, lai, ja iespējams, izvairītos no mitru ieplaku šķērsošanas.
- Pievešanas ceļam no cirsmas līdz krautuvei jābūt pēc iespējas īsākam un sausākās vietās plānotam. Tas mazinās darbu izmaksas un iespējamo augsnes bojājumu platību.
- Pievešanas ceļu ierīkošana un pārvietošanās ar tehniku aizliegta gravās, kriteņu, noslīdeņu, iežu atsegumu vietās un 10 metru platā joslā no to augšējās malas. Prasība attiecas uz gravām, kuras ir vismaz 15 metru dziļas, 10 metru platas un kuru nogāzes slīpums ir vismaz 30 grādu.
- Ar tehniku pārvietojas tikai pa plānotajiem kokmateriālu pievešanas ceļiem vai tehnoloģiskajiem koridoriem. Pārvietoties ārpus pievešanas ceļiem pieļaujams tikai izņēmuma gadījumos.
- Izvairās no ūdensteču šķērsošanas, kur vien tas ir iespējams. Ja nav iespējams izvairīties, ūdensteci šķērso vienā vietā, vai pēc iespējas mazākā skaitā vietu.
- Ja cirmā ir nogāzes, kuras pārvarot tehnika izbuksē un rada būtiskus augsnes bojājumus, tehnikas pārvietošanās virzienu izvēlas lejā no nogāzes. Šādu tehnikas pārvietošanās virzienu izvēlas, ja pastāv iespēja apbraukt nogāzi pa lēzenāku vietu.
- Izvairās plānot pievešanas ceļus vietās, kur risas var radīt mākslīgu ūdensteci.
- Kopējais pievešanas ceļu aizņemtā platībā cirmā nedrīkst pārsniegt 20 % no kopējās cirsmas platības.
- Kopšanas un sanitārās cirtes cirmās pēc mežizstrādes darbu beigšanas par 20 centimetriem dziļāku risu kopgarums nedrīkst pārsniegt 100 metrus uz hektāra.
- Ceļos bez mākslīgā seguma, meža stigās un meža meliorācijas grāvju atbērtnēs par 25centimetriem dziļākas risas, kas izveidojušās no 1.septembra līdz 1.aprīlim, izlīdzina līdz 1.maijam. Ja laika apstākļu dēļ ceļu pārvaldītājs tā pārziņā esošajos ceļos ir noteicis pārvietošanās ierobežojumus vai risas nav iespējams tehniski izlīdzināt meža ceļa stāvokļa dēļ, tās izlīdzina ne vēlāk kā divu nedēļu laikā pēc ierobežojumu atcelšanas vai pēc meža ceļa tehniskā stāvokļa uzlabošanās, bet ne vēlāk kā līdz 1.jūlijam.
- Ceļos bez mākslīgā seguma, meža stigās un meža meliorācijas grāvju atbērtnēs par 25centimetriem dziļākas risas, kas izveidojušās no 1.aprīļa līdz 1.septembrim, izlīdzina divu mēnešu laikā pēc kokmateriālu aizvešanas no krautuves mežā.
- Izvairās plānot kokmateriālu krautuves vietās ar zemu augsnes nestspēju, kad augsne nav sasalusi vai izkaltusi.

Ūdens aizsardzība

- Pēc darbu beigšanas nav pieļaujams atstāt ar ciršanas atliekām vai tehnikas radītām risām aizsprostotas ūdenstece vai grāvjus.
- Nav pieļaujams, ka no risām veidojas mākslīgas ūdens teces, kas ieplūst dabiskajās ūdenstecēs, ūdenstilpēs, grāvjos vai izveido applūdušas teritorijas.
- Jānovērš pa pievešanas ceļa risām stumtā saduļķotā ūdens ieplūšana grāvjos, upēs vai citās ūdenstilpēs.
- Ja pa pievešanas ceļa risām ar tehniku tiek stumts humusu saturošs saduļķots ūdens, rīkojas šādi:
  - ja ar tehniku stumtā ūdens daudzums ir liels, ūdens plūsmas mazināšanai uz pievešanas ceļa, atsevišķās vietās, izveido biezus zaru klājumus vairāku metru garumā. Šādi zaru klājumi veido barjeras, kas mazina stumtā ūdens plūsmu;
  - pirms ūdensteču, grāvju vai citu ūdenstilpju šķērsošanas uz pievešanas ceļa izveido zaru klājumu. Zaru klājumu veido tik garu, lai tas pilnībā novērstu saduļķotā ūdens ieplūšanu ūdenstecēs, grāvjos vai citās ūdenstilpēs.

- Pievešanas ceļiem šķērsojot grāvjus vai ūdensteces, ja ūdenstece nav liela, tajos ieklāj kokmateriālus un pa virsu ciršanas atliekas.
- Lai nedeformētu grāvja vai ūdensteces malas, kokmateriālus un ciršanas atliekas ieklāj 3-4 m aiz abām grāvja vai ūdensteces malām.
- Ja grāvī vai ūdenstecē ir liela ūdens plūsma, veido pagaidu šķērsojumus (tiltus):
  - pārlietot pāri grāvim vai ūdenstecei resnākos kokmateriālus, izveido pamata sijas, kurām virsū noklāj tievākos kokmateriālus un ciršanas atliekas;
  - izmantojot speciālo plastmasas caurules, kuras ieklāj grāvī vai ūdenstecē un virsū noklāj ciršanas atliekas.
- Pēc darbu beigšanas grāvjus un ūdensteces atbrīvo no kokmateriāliem, ciršanas atliekām un atjauno normālu ūdens plūsmu.
- Ja pēc mežizstrādes darbiem seko augsnes gatavošana, un augsnes gatavošanas tehnikai būs nepieciešams tilts grāvju vai ūdensteču šķērsošanai, pēc mežizstrādes darbu beigšanas rīkojas šādi:
  - No kokmateriāliem izveidotos pagaidu tiltus saglabā;
  - Ja tika veidots šķērsojums ieklājot kokmateriālus grāvī, un nākamajiem darbu izpildītājiem būs tehniskas iespējas izveidot šķērsojumu, kokmateriālus izceļ ārā un novieto grāvja malā;
  - Minētos šķērsojumus saglabā tikai ar SIA Skogssallskapet darbinieka, kurš izsniedzis darba uzdevumu atļauju.

Meža platību kartēšanas un zemes robežu ierīkošanas norādījumi

Procedūra izstrādāta, lai nodrošinātu vienotas zemes vienību robežu identifikācijas un robežzīmju ierīkošanas prasības SIA Skogssallskapet apsaimniekošanā esošo FSC grupas dalībnieku nekustamajos īpašumos.

Izmantotie normatīvie akti.

1. Nekustamā īpašuma valsts kadastra likums. Pieņemts 2005. gada 1. decembrī.
2. Ministru kabineta noteikumi Nr.1019 Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi. Pieņemti 2011.gada 27. decembrī
3. Civillikums. Trešā daļa. Lietu tiesības. Pieņemts 1937. gada 28. janvārī.

Robežu ierīkošana.

1. Robežu ierīkošanas darbi (robežzīmes, vizūras) ir jāveic 3(trīs) mēnešu laikā no robežu noteikšanas akta parakstīšanas brīža, taču to ierīkošanas laiks nedrīkst būt ilgāks par zemes robežplāna projekta iesniegšanas brīdi. Terminā netiek ieskaitīts laika periods, kad robežzīmju ierīkošana nav iespējama nelabvēlīgo laika apstākļu dēļ.

Platību kartēšana

1. Uzmērot zemes vienību, katrai zemes vienībai sagatavo zemes robežu plānu, situācijas plānu un apgrūtinājumu plānu kā atsevišķus dokumentus.
2. Plāns ir abpusēji noformēts dokuments, kas sastāv no titullapas A4 formātā un grafiskā attēlojuma A4 vai A3 formātā. Plānu sagatavo, pamatojoties uz zemes kadastrālajā uzmērīšanā iegūtajiem tehniskajiem datiem. Ja plāna grafisko daļu nav iespējams sagatavot uz vienas A3 formāta lapas, grafisko attēlojumu izvieto uz vairākām lapām, norādot lapu izvietojuma shēmu.

Robežzīmju ierīkošana

1. Robežzīmju vietas iezīmē un robežu vizūras apvidū nosprauž mērniecības darbu izpildītājs (mērnieks). Robežzīmju ierīkošanas laiks tiek noteikts robežu noteikšanas aktā.
2. Pievienojoties ierādītām robežām, kopējie robežpunkti jāuzmēra.
3. Caurules vai stieņus ierok 0.5m dziļumā, atstājot 0.3m caurules(stieņa) virs zemes kupicas izveidošanai, bet vietās, kur apdraudēta, to saglabāšanās – cauruli (stieni) ierok 0.3m zem zemes virsmas, neparedzot kupicas izveidošanu.
4. Ierīkojot robežzīmes, ap krustakmeņiem, dzelzsbetona stabiem, mūra stabiem, metāla caurulēm un stieņiem rok riņķveida grāvīti, kura iekšmala atrodas vismaz 75 cm attālumā no robežzīmes centra.

Grāvīša dziļums – 30 cm, platums zemes virsmas līmenī – 50 cm, grāvīša dibena platums – 20 cm. Ap robežzīmi veido 30 cm augstu grunts uzbērumu. Ja kupica jāveido pilsētās un ciemos, to veido ar 1 m diametru

5. Zemes vienības robežas nostiprina apvidū ar patstāvīgām robežzīmēm, kuras ierīko:

- Robežu pagriezienu punktus;
- vietās, kur robežas pievienojas vai atzarojas no ūdenstecēm un (vai) ūdenstilpēm;
- valsts autoceļu un pagastu ceļu nodalījuma joslas pagriezienu punktus ceļa posmos caur ciemu, vasarnīcu un dārzkopības apbūves teritorijām un vietās, kur autoceļa nodalījuma joslai ir paplašinājumi vai sašaurinājumi;
- dzelzceļa nodalījuma joslas pagriezienu punktus.

6. Ja robežzīmes ierīkošanas vietā ierīkota valsts ģeodēziskā zīme, par robežzīmi apvidū nosaka valsts ģeodēzisko zīmi.

7. Ja īpašuma robeža iet pa kvartālstīgu, tad uz kvartālstīgas tiek ierīkotas slēptas robežzīmes, un papildus kvartālstīgas malā tiek ierīkots nostiprināts robežpunkts vietās, kur atiet cits īpašums.

8. Robežzīmes neierīko un nenostiprina robežu pagriezienu punktos:

- gar ūdensteču un (vai) ūdenstilpju krastiem;
- ūdenstecēs un (vai) ūdenstilpēs;

- zem būvēm, būvju stūros, purvos un citās nepieejamās vietās.

9. Par robežzīmēm izmanto:

- krustakmeņus – vismaz 60 kg smagus laukakmeņus ar 6 cm garu un 0,5 cm dziļu krustveida iekalumu robežzīmes centrā;
- dzelzsbetona stabus – 130 cm garus stabus ar minimālo šķērsriezumu 10 x 10 cm un staba apakšā cilpā ievietotu šķērsi;
- metāla caurules, stieņus – 80 cm garas caurules, stieņus ar diametru no 2 līdz 3 cm un apakšgalā piestiprinātu šķērsi;
- metāla stieņus un tapas cietajā segumā (piemēram, flīzes, asfaltbetons, cementbetons), kuru garums ir 8–50 cm;
- metāla caurules, stieņus un tapas gruntī, kuru garums ir 50–80 cm;
- žoga stabus – neatkarīgi no to izmēriem;
- būves stūrus
- 0.8m garas plastikāta caurules ar šķērsriezuma diametru no 3cm līdz 5cm un apakšgalā piestiprinātu šķērsi.

Prasības vides piesārņojuma samazināšanai un naftas produktu uzglabāšanai

Prasības tehnikai un motorinstrumentiem

- Izpildot meža darbus, nav atļauts piesārņot augsni un ūdeņus. Meža darbos iesaistītajai tehnikai un motorinstrumentiem jābūt bez eļļas, degvielas un tehnisko šķidrumu noplūdēm. Ja konstatē noplūdes, darbus nekavējoties pārtrauc un veic remontu.
- Zāģu ķēdes eļļošanai izmantojami eļļošanas līdzekļi, kas bioloģiski noārdās.

Prasības atkritumu apsaimniekošanai

- Izpildot meža darbus nav atļauts piesārņot augsni un ūdeņus ar sadzīves vai bīstamajiem (naftas produktus saturoši atkritumi, hidraulikas caurules, eļļas filtri, tehnisko šķidrumu un smērvielu iepakojuma tara, baterijas u.c.) atkritumiem.
- Sadzīves atkritumus, kas rodas meža darbu izpildes laikā, glabā atkritumu maisos, un pēc darbu izpildes nogādā tiem paredzētā vietā.
- Bīstamos atkritumus glabā atkritumu maisos un pēc darbu izpildes nogādā bīstamo atkritumu savākšanas vietās.
- Izlietotos naftas produktus absorbējošos materiālus glabā atkritumu maisos un pēc darbu izpildes nodod bīstamo atkritumu savākšanas vietās.
- Nav atļauta nekāda veida atkritumu atstāšana, aprakšana vai dedzināšana mežā vai jebkurā citā darbu izpildes vietā.

Rīcība vides piesārņojuma mazināšanai

- Par bīstamu vides piesārņojumu nekavējoties ziņo atbildīgajam darbiniekam.
- Ja izpildot darbus radies augsnes vai ūdens piesārņojums, nekavējoties organizē un veic neatliekamās pasākumus, lai novērstu piesārņojuma izplatīšanos vai iekļūšanu pazemes ūdeņos.

- Ja notikusi naftas produktu vai tehnisko šķidrumu noplūde un radušies bojājumi augsnei, veic piesārņotās augsnes sanācijas pasākumus. Bojātās augsnes virskārtu nogrābj, ievieto atkritumu maisos un nogādā bīstamo atkritumu savākšanas vietās.
- Ja notikusi naftas produktu vai tehnisko šķidrumu noplūde ūdenstecēs vai ūdenstilpēs, nekavējoties lieto absorbējošās bonas.
- Ja videi radīts bīstams piesārņojums:
  - nekavējoties organizē un veic neatliekamās pasākumus un tiek informēts SIA Skogssallskapet atbildīgais darbinieks;
  - SIA Skogssallskapet atbildīgais darbinieks rakstveidā informē Valsts vides dienesta Reģionālo vides pārvaldi par kaitējumu videi un sniedz pilnīgu situācijas raksturojumu;
  - savas kompetences ietvaros organizē un veic sanācijas pasākumus.

Prasības naftas produktu absorbējošo materiālu lietošanai

- Meža darbos izmantojamās tehnikas un motorinstrumentu uzpildes un ekspluatācijas laikā jānovērš vai līdz minimumam jāsamazina augsnes un ūdeņu piesārņojums ar naftas produktiem vai tehniskajiem šķidrumiem.
  - Par būtisku augsnes piesārņojumu uzskata, ja naftas produktu vai tehnisko šķidrumu noplūde augsnē ir lielāka par 100 cm² uz augsnes virsmas.
  - Par būtisku ūdens piesārņojumu uzskata, ja uz ūdens virsmas var novērot naftas produktiem raksturīgo krāsaino plēvi.
- Visās tehnikas vienībās, kuras iesaistītas meža darbu izpildē, jābūt vides aizsardzības (naftas produktu absorbentu) komplektam, kurā ir iekļauti:
- naftas produktus absorbējošie paklāji;
  - naftas produktus absorbējoša bona;
  - cimdu pāris;
  - atkritumu maiss.
- Vides piesārņojuma novēršanai vai mazināšanai, izmanto vides aizsardzības komplektā iekļautos naftas produktus absorbējošos materiālus.
  - Naftas produktus absorbējošo paklāju lieto:
    - visās vietās, kur novērojama naftas produktu vai tehnisko šķidrumu noplūde;
    - uzpildot degvielas tvertni, tehnikas degvielas vai eļļas bāku;
    - veicot tehnikas vai motorinstrumentu remontu, vietās kur noplūst naftas produkti vai tehniskie šķidrumi;
    - zem tehnisko šķidrumu un naftas produktu iepakojuma taras, ja no tās novērojamas noplūdes.
  - Naftas produktu absorbējošo bonu lieto:
    - ar tehniku šķērsojot ūdensteces vai izpildot darbus tiešā ūdens tuvumā naftas produktus absorbējošo bonu lieto visos gadījumos, kad ūdenī var novērot naftas produktiem raksturīgo krāsaino plēvi.
    - tekošā ūdenī naftas produktus absorbējošo bonu novieto pa straumi no piesārņojuma vietas un iespējami tuvu tai. Bona (-as) izvieto tā, lai aizturētu piesārņojuma tālāku izplatīšanos.

Prasības naftas produktu uzglabāšanai un transportēšanai

- Meža darbos izmantotās tehnikas apgādei ar degvielu jāatbilst “Eiropas valstu nolīguma par bīstamo kravu starptautiskajiem pārvadājumiem ar autotransportu” (ADR) prasībām.
- Bīstamo kravu pārvadājumos iesaistīto personālu apmāca un veic apmācību dokumentēšanu atbilstoši ADR nolīguma I sējuma 1.3. un 1.3.3.punktā noteiktajam.

- Visas degvielas tvertnes, kuras glabā meža darbu izpildes vietās, vai izmanto degvielas piegādei, marķē atbilstoši ADR nolīguma II sējumā noteiktajām prasībām.
- Uz degvielas tvertnēm piestiprina bīstamības zīmes un norādes par pārvadājamo vielu. Bīstamības zīmju malu izmēri ir 10 cm. Dīzeļdegvielai bīstamības zīmes ir sarkani rombi ar melnu vai baltu liesmu un ciparu „3” apakšējā stūrī, un zīme ar zivs un koka simbolu, kas brīdina par videi bīstamu vielu. Pārvadājot dīzeļdegvielu, uz tvertnes norāda tās kodu – UN1202.

Ja tvertne lielāka par 450 l, bīstamības un degvielas kodu piestiprina uz tvertnes divām pretējām pusēm

Meža darbu izpildes vietā uz zemes atļauts glabāt tikai metāla vidējas kravnesības konteinerus

(IBC), kas atbilst ADR nolīguma prasībām.

- Degvielas piegādēm atļauts izmantot jebkura tipa degvielas tvertnes, kas atbilst ADR nolīgumam.
- Uz visām degvielas tvertnēm jābūt ADR apzīmējuma kodiem. Degvielas tvertņu kodā ir simbols un lielie burti Y, Z vai X, kas norāda šādas iepakojšanas grupas:
  - Y – II un III iepakojšanas grupa (benzīns, dīzeļdegviela);
  - Z – tikai III iepakojšanas grupa (dīzeļdegviela);
  - X – I, II un III iepakojšanas grupa.
- Ja degvielas piegādei uz meža darbu vietu izmanto specializētu autotransportu, tam jāatbilst ADR nolīguma prasībām.
- Pārvadājot pa autoceļiem vairāk par 60 l degvielas, līdz jābūt noformētiem kravas pavaddokumentiem, pavadzīmei atbilstoši ADR nolīgumam, un citiem dokumentiem atbilstoši spēkā esošiem normatīviem.
- Uz atvieglotiem ADR noteikumiem, t.i., bez speciālas autovadītāja apliecības bīstamo kravu pārvadāšanai, dīzeļdegvielu var pārvadāt ne vairāk par 1000 litriem transporta vienībā.
- Pārvadājot degviela tvertnes vai kannas, tās nostiprina atbilstoši MK noteikumiem nr.166 „Noteikumi par gabalkravu izvietošanu un nostiprināšanu autopārvadājumos”.
- Ja pārvadājot kannas vai motorinstrumentus tie atrodas vienā telpā ar pasažieriem, tos nostiprina pret brīvu pārvietošanos, izmantojot nostiprināšanas saites, sietu, pārklāju vai citas nostiprināšanas ierīces.
- Degvielas un eļļas kannām, kuras izmanto degvielas uzpildīšanai motorinstrumentos, jābūt aprīkotām ar degvielas un eļļas pārļiešanas aizsardzības snīpi vai uzpilde ir jāveic uz naftas produktus absorbējoša paklāja.
- Tehniskos šķidrumus, naftas produktus, ķīmiskas vielas un ūdeni uzglabā tiem piemērotās tvertnēs vai iepakojumos, atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Marķējumam uz tvertnes vai iepakojuma jāatbilst tajā iepildītajai vielai.
- Tehniskos šķidrumus un naftas produktus glabā atbilstošos un cieši noslēgtos iepakojumos.

Kaitējuma videi atlīdzināšana

- Meža darbu izpildītājs, kura profesionālā darbība izraisījusi kaitējumu videi vai tiešus kaitējuma draudus, sedz preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas.

Attiecības ar vietējo sabiedrību un strādnieku tiesības

Mežsaimniecība joprojām ir viens no bīstamajiem rūpniecības nozarēm daudzās valstīs, Visā pasaulē mežsaimniecības darbinieku vidū ir tendences pieaugt nelaiemes gadījumu skaitam un augstai saslimstībai ar arodslimībām, kā arī priekšlaicīga pensionēšanās, Tomēr skaidri pierādījumi liecina, ka ir iespējami labas darba drošības un veselības aizsardzības rādītāji,

Attiecībā uz mežsaimniecību, tas ir arī priekšnoteikums dabas resursu apsaimniekošanai videi saudzīgā veidā, Zīmīgi, ka šo valstu valdības, uzņēmumi, darba devēju un darba ņēmēju organizācijās, ir gatavi kaut ko darīt šajā jomā, ILO konvencija nav juridiski saistošs instruments, kas paredzēti, lai aizstātu valsts tiesību aktus, Tā ir izstrādāta, lai sniegtu norādījumus, cenšoties uzlabot drošību un veselības aizsardzību mežsaimniecības nozarē un uzņēmumos, Kods ir ar starptautisko pieredzi un ir paredzēts praktiskam pielietojumam valstīs un uzņēmumos, Mērķis ir samazināt mežsaimniecisko darbu apdraudējumu darba ņēmējiem, Vadlīnijas satur labas idejas, kas noderēs pat valstīs un uzņēmumos ar labi attīstītu profilakses stratēģijas, taču ir īpaši vērtīgi tiem, kam nav pamatnostādnes attiecīgajos noteikumos,

1. Darba stundas, atpūtas laiks, dienas nakts atpūtas un brīvdienas tiek organizētas saskaņā ar Latvijas likumdošanu,
2. Laika darba, akorddarba samaksas sistēma ir organizēta atbilstoši normatīvajiem aktiem, un darba koplīgumam, ja tāds ir noslēgts,
3. Mežizstrādes un mežsaimniecisko darbu veicēji atbilstoši veicamajiem darba pienākumiem ir informēti par normatīvo aktu prasībām darba drošības un sociālās aizsardzības jomās,
4. Mežizstrādes un mežsaimnieciskajos darbos nedrīkst nodarbināt personas, kas jaunākas par 15 gadiem, izņemot apmācības vai izglītošanas nolūkos
5. Mežizstrādes un mežsaimnieciskajos darbos, kas varētu apdraudēt veselību un drošību, nedrīkst iesaistīt personas, kas jaunākas par 18 gadiem
6. Mežizstrādes un mežsaimnieciskajos darbos aizliegts strādāt bez individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, kuru lietošanas nepieciešamība noteikta normatīvajos aktos par darba drošību
7. Visi instrumenti, iekārtas un aprīkojums ir tehniskām prasībām atbilstošā stāvoklī,
8. darba devējs sistemātiski veic darba vietas pārbaudi, lai novērtētu darbinieku veselību un drošību apdraudējumu,
9. Ieviešot jaunas tehnoloģijas un iekārtas darbinieki ir atbilstoši apmācīti un/vai pārkvalificēti, papildus instruēti par darba drošības noteikumu prasībām,
10. Darbu veikšanas vietās jābūt pirmās palīdzības aptieciņām un strādniekiem jābūt prasmēm pirmās palīdzības veikšanai nelaiemes gadījumos
11. Darba devējs neliek šķēršļus strādājošiem dibināt savas organizācijas un kolektīvi aizstāvēt savas tiesības
12. Ja ir darbiniekus pārstāvoša organizācija, darba devējs noslēdz darba koplīgumus,

ILO konvenciju saraksts, kuras ietekmē aktivitātes mežsaimniecībā (EN):

29 Forced Labour Convention, 1930,

87 Freedom of Association and Protection of the Right to Organise Conventions, 1948,
1948.gada 9.jūlija Starptautiskās Darba organizācijas konvencija Nr,87 "Par asociāciju
brīvību un tiesību aizsardzību, apvienojoties organizācijās" - pievienošanās ar 1990.gada
4.maija deklarāciju ; spēkā no 1993.gada 27.janvāra,

97 Migration for Employment (Revised) Convention, 1949,

98 Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949,
1949.gada 1.jūlija Starptautiskās Darba organizācijas konvencija Nr,98 "Par tiesībām uz
apvienošanos organizācijās un kolektīvo līgumu slēgšanu" - pievienošanās ar 1990.gada
4.maija deklarāciju; spēkā no 1993.gada 27.janvāra,

100 Equal Remuneration Convention, 1951,
1951.gada 29.jūnija Starptautiskās Darba organizācijas konvencija Nr,100 "Par vienlīdzīgu
atalgojumu" - pievienošanās ar 1990.gada 4.maija deklarāciju; spēkā no 1993.gada
27.janvāra,

105 Abolition of Forced Labour Convention, 1957,
1957.gada 25.jūnija Starptautiskās Darba organizācijas konvencija Nr, 105 "Par piespiedu
darba izskaušanu" - pievienošanās ar 1990.gada 4.maija deklarāciju; spēkā no 1993.gada
27.janvāra,

111 Discrimination (Occupation and Employment) Convention, 1958,

131 Minimum Wage Fixing Convention, 1970,
1970.gada 22.jūnija Starptautiskās Darba organizācijas konvencija Nr,131 "Par minimālās
algas noteikšanu" - pievienošanās 1993.gada 12.janvārī; spēkā no 1994.gada 8.marta,

138 Minimum Age Convention, 1973,

141 Rural Workers' Organizations Convention, 1975,

142 Human Resources Development Convention, 1975,

1975.gada 23.jūnija Starptautiskās Darba organizācijas konvencija Nr, 142 "Par dabaspēku
resursu attīstību" - pievienošanās 1993.gada 12.janvārī; spēkā no 1994.gada 8.marta,

143 Migrant Workers (Supplementary Provisions) Convention, 1975

155 Occupational Safety and Health Convention, 1981,

gada 22.jūnija Starptautiskās Darba organizācijas konvencija Nr,155 "Par darba drošību un
darba vidi" - pievienošanās 1994.gada 15.jūnijā; spēkā no 1995.gada 25.jūlija,

169 Indigenous and Tribal Peoples Convention, 1989,

182 Worst Forms of Child Labour Convention, 1999,

ILO Code of Practice on Safety and Health in Forestry Work (ILO 1998)

Recommendation 135 Minimum Wage Fixing Recommendation, 1970,